

ANNEX V

Template for programmes supported from the ERDF (Investment for Jobs and growth goal), ESF+, the JTF, the Cohesion Fund and the EMFAF – Article 16(3)

CCI	
Title in EN	South-East Region Regional Operational Program (SE ROP)
Title in national language(s)	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-EST
Version	Draft 2
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	
Eligible until	
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (art. 19.5)	Yes/No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFAF)	
Fund concerned	☒ ERDF
	☐ Cohesion Fund
	☐ ESF+
	☐ <u>JTF</u>
	☐ EMFAF
Programme	☐ under Investment for Jobs and Growth Goal for the outermost regions only

Contents

1.	Programme strategy: main development challenges and policy responses.....	3
2.	Priorities	21
2.A.1	Axa Prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.....	21
	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.....	21
	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor.....	25
	OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	28
	OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.....	32
2.A.2	Axa Prioritară 2 - O regiune cu orase SMART	38
	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor.....	38
2.A.3	Axa Prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	42
	OS (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră .	42
	OS (vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității,și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare.....	45
2.A.4	Axa Prioritară 4 – O regiune cu emisii de carbon reduse	49
	OS (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon	49
2.A.5	Axa Prioritară 5 - O regiune accesibilă	54
	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.....	54
2.A.6	Axa Prioritară 6 - O regiune educată.....	60
	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line.....	60
2.A.7	Axa Prioritară 7 - O regiune atractivă	68
	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;.....	69
	OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane	72

2.B. Technical assistance priorities	78
2.B.1 Axa Prioritară 8 – Asistența Tehnică.....	78
3. Financial plan.....	81
3.1 Financial appropriations by year	93
4. Enabling conditions.....	100
5. Programme authorities	103
6. Partnership.....	104
7. Communication and visibility	106

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses¹

Reference: Article 17(3)(a)(i)-(viii) and 17(3)(b)

Text field [30 000]

Strategia POR SE are în vedere viziunea strategică națională stabilită la nivelul AP, precum și principalele elemente care caracterizează contextul regional:

- Cu o suprafață de 35.762 km² RSE se plasează pe poziția a doua ca mărime la nivel național, după RNE, (15% din suprafața totală a RO);
- Cuprinde 6 județe: BR, BZ, CT, GL, TL, VN care prezintă diparități de dezvoltare la nivelul regiunii;
- Nivelul de dezvoltare este scăzut, RSE situându-se pe ultimele locuri în UE, la mai puțin de o treime din media comunitară (31.000 euro/loc)². Intraregional, județul CT înregistrează cel mai ridicat nivel de dezvoltare economico-socială, cu o valoare a PIB de peste 5 ori mai mare decât TL, județ situat pe ultimul loc.
- CT, GL și BR, sunt clasificate de UE ca teritorii NUTS3 „intermediare” (20-50% din populația locuiește în mediul rural), în timp ce TL, VN și BZ sunt clasificate ca rurale (mai mult de 50% din populație locuiește în mediul rural). Cu excepția județului CT, celelalte județe sunt afectate de scăderea populației rezidente (aprox 15% în ultimii 10 ani);
- Este o regiune mai puțin dezvoltată, având un PIB situat la 39,5% din media UE 27, mai mic cu 18% decât media națională;
- Nivelul de urbanizare este redus (53% din populație trăiește în mediul urban), 48,8% din teritoriu fiind exclusiv agricol (Baragan - cea mai mare suprafață agricolă la nivel național);
- Mediul de afaceri și inițiativa antreprenorială au avut un trend pozitiv modest (în perioada 2014-2018 numărul de IMM-uri a crescut cu 8%, din care 17% inactive, iar rata de abandon a fost 8%). Județele CT și GL au un mediu de afaceri mai dezvoltat, în timp ce TL este influențat de disparitatea teritorială.
- Disparitățile de dezvoltare sunt accentuate și de nivelul de industrializare semnificativ diferit al județelor - CT și GL cu sectoare puternice în domeniile naval, TIC și turism - contribuie cu 58% la PIB-ul regional, în timp ce județele BR, BZ și VN sunt preponderent agricole. În TL este preponderent domeniul acvaculturii și pescuit, domeniu cu forță de muncă mai puțin calificată și cu intensitate scăzută a tehnologiei.
- Mobilitatea și conectivitatea sunt afectate în principal de infrastructura rutieră deficitară;
- RSE este mărginită la S de fluviul Dunărea, la E de Marea Neagră și include biosfera DD, caracteristici teritoriale care ridică nevoi specifice necesar a fi adresate. În această regiune se regăsesc porturile

¹ For programmes limited to supporting the specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation, description of the programme strategy does not need to relate to challenges referred to in points (a)(i), (ii) and (vi) of Article 17(3), CPR.

maritime CT (cel mai mare de la Marea Neagră), Mangalia și Midia, precum și cele fluvio-maritime (BR, GL, TL și Sulina).

- Biosefera DD este un teritoriu unic, cu caracteristici specifice (resurse de mediu de importanță globală, populația izolată și marginalizată, acces dificil la sistemul educativ, specializare economică vulnerabilă și un acces limitat la servicii)

Concluziile evaluării intermediare a POR 2014–2020 confirmă că nevoile de dezvoltare identificate în perioada anterioară de programare, nu numai că rămân actuale, dar chiar au fost amplificate de impactul contextului economico-social actual.

Obiectivul general al POR SE 2021-2027 este *creșterea competitivității economice regionale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în scopul reducerii disparităților intraregionale și dezvoltării sustenabile, prin gestionarea eficientă a resurselor, valorificarea potențialului demografic și de inovare, precum și prin asimilarea progresului tehnologic.*

Obiectivele strategice regionale (OSR) au fost stabilite ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică:

- ***OSR 1 Susținerea inovării, prin stimularea dezvoltării mediului antreprenorial, a sectorului CDI și a colaborării dintre acestea, în vederea utilizării de produse și procese inovative, în contextul specializării inteligente.***

Un factor important care limitează competitivitatea la nivelul RSE este capacitatea de inovare scăzută a economiei. Regional Innovation Scoreboard 2019 clasează RSE ca inovator modest, performanța inovării scăzând cu 19,5% în perioada 2011-2019, pe fondul subfinanțării cronice a sectorului de CDI, dar și a ecosistemului regional de inovare insuficient structurat. RSE înregistrează clasarea în ultima grupă europeană de performanță la indicatorii care vizează adoptarea inovării în IMM-uri, IMM-uri colaborative în domeniul inovării, co-publicații public-private, aplicații pentru patente și mărci. Aceste date scot în evidență slaba apetență a IMM-urilor pentru activități inovative și colaborare cu institutele CDI/mediul academic. Întreprinderile inovatoare și-au redus numărul la o treime față de 2008 - 313 în 2018, orientate mai mult către inovarea de produs.

Activitatea de CDI este redusă ca intensitate, atât în ceea ce privește numărul organizațiilor CDI, al persoanelor angajate în sector (5,2% din totalul național), cât și al rezultatelor cercetării (doar 134 cereri de brevete în 2019). **Cooperarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri are loc în principal ad-hoc, ceea ce împiedică valorificarea potențialului de inovare existent.** Numărul structurilor și serviciilor de sprijin pentru inovare, de tipul EITT este limitat (4), iar eficacitatea lor este slabă. Analiza cheltuielilor pentru CDI relevă disparități semnificative între județe, cu o concentrare a acestor activități în județul CT, fie că este vorba de zona publică sau privată. RSE înregistra, în 2017, un procent al cheltuielilor CDI în PIB de doar 0,07%, cu mult mai mic față de 2007 când acestea erau 0,18%. Cu doar 1.723 cercetători în 2018, RSE se plasează pe ultimul loc la nivel național ca raport al personalului CDI în totalul ocupării forței de muncă (0.21%, față de media RO de 0.52% și de 1.2% UE).

Aproximativ 93% din fonduri sunt destinate cheltuielilor curente și doar 7% sunt cheltuieli de capital, ceea ce arată o susținere redusă a investițiilor în CDI. CIB pentru CDI de 7,4 Eur/loc sunt mult sub media UE de 661,5 Eur/loc². **Infrastructura CDI este subdimensionată, un număr redus de organizații CDI fiind conectate la nevoile pieței, în timp ce ecosistemul regional este în formare.**

În urma proceselor de descoperire antreprenorială (EDP) organizate la nivel regional a reieșit necesitatea sprijinirii cercetării încă din fazele incipiente ale acesteia (TRL4³) în domeniile de specializare inteligentă, pentru ca apoi rezultatul să fie dezvoltat și introdus în piață.

² EUROSTAT, RD_E_GERDREG, anul 2017

³ Technological Readiness Level

Utilizată pentru prima dată în perioada de programare 2014-2020, abordarea privind specializarea inteligentă (S3) a devenit baza investițiilor în cercetare și inovare din cadrul FEDR. RIS3 stabilește domeniile de specializare inteligentă cu cel mai promițător potențial de creștere competitivă și inovatoare: inginerie și transport naval, industria confecțiilor, agro-alimentar și biotehnologii, acvacultură și pescuit, turism, TIC.

Prin urmare, **dezvoltarea ecosistemului regional de inovare și orientarea rezultatelor CDI către nevoile pieței este important a fi susținută prin investiții, stimularea activităților inovative la nivelul întreprinderilor și colaborarea acestora cu organizațiile CDI și tranfer tehnologic.** Investițiile vor susține implementarea RIS3⁴, coerent cu obiectivele SNCSI 2021-2027. DANUBIUS-RI⁵ poate genera un pol de cercetare care să includă și alte organizații de cercetare din regiune.

Lecțiile învățate în perioadele de programare anterioare (POS CCE 2007-2013, POC 2014-2020, POR 2007-2013/2014-2020) au arătat că cererea pentru finanțarea proiectelor CDI a fost mare, gradul de contractare fiind superior bugetului alocat. **Fragmentarea mediului de cercetare și inadecvarea legăturilor sale cu nevoile de dezvoltare a afacerilor/provocările sociale** au fost parțial rezolvate, dar este nevoie de continuarea sprijinului instituțiilor publice de CD. În ciuda unei slabe culturi a inovării și a unor neconcordanțe între prevederile PO și realitatea izvorâtă din implementare, mediul privat a arătat un interes în creștere pentru operațiunile de tip ”Proof-of-Concept”, parteneriate pentru transfer de cunoștințe și transfer tehnologic. Scurtarea ciclului de viață al tehnologiilor inovative la aproximativ 2 ani impune nevoia de a acționa rapid pentru valorificarea economică în piață înainte ca inovația și tehnologia să ajungă a fi depășite.

Urmare a experienței dobândite inclusiv prin implementarea sub coordonarea JRC a Inițiativei *Lagging behind regions*, pentru perioada de programare 2021-2027, condițiile minime de funcționare a micro-climatului de inovare regional există și au fost create premisele necesare asigurării unui portofoliu de proiecte calitativ, matur și asumat.

Conform Indicelui economiei și societății digitale din 2020, RO se situează pe locul 26 în UE la capitolul digitalizare, din perspectiva celor cinci indicatori relevanți, cu un scor de 40 față de 52,6 media UE. RSE se înscrie în trendul național, dar se situează sub media națională în ceea ce privește conectivitatea, cu 81% din gospodăria cu acces la internet (ultimul loc la nivel național) și utilizarea internetului (73%). Pentru indicatorul „Integrarea tehnologiei digitale” nu sunt disponibile date regionale, dar se poate deduce că RSE se înscrie în media națională, care este mult sub media UE. **La nivelul RSE se observă o rată scăzută de adoptare a soluțiilor digitale care, deși oferă avantaje competitive mari, sunt folosite mai degrabă punctual la nivelul mediului de afaceri.**

În RSE, în anul 2019 întreprinderile în domeniul TIC reprezintă doar 2,5% din totalul întreprinderilor înregistrate și 6% din sector, la nivel național. Dintre acestea, cele mai multe erau în județele CT (39%) și GL(22%), favorizate și de existența centrelor universitare cu facultăți de profil.

Urmarea a analizei pieței și potențialului sectoarelor definite de RIS3, în cadrul EDP a fost identificată **nevoia de sprijin a IMM-urilor pentru a putea adopta/ organiza serviciile digitale performante.**

În 2019, în RSE se regăsesc 11% de întreprinderi din total RO, cu un număr de salariați reprezentând 11% și un volum al cifrei de afaceri de 8,5% din totalul național.

Densitatea IMM-urilor este relativ mică (27 IMM/1.000 loc), cu mult sub media națională și media UE. La nivel local, există diferențe importante între județe: CT este peste media națională (34 IMM/1.000 loc), la polul opus fiind VN cu 22 IMM/1.000 loc.

VAB în RSE a scăzut în anul 2017 față de 2008 cu 36%. Cea mai importantă scădere s-a observat la nivelul unităților din clasa 250 de salariați și peste.

⁴ http://www.adrse.ro/Documente/Planificare/RIS3/SRSI_SE_2021-2027.pdf

⁵ Proiect paneuropean a cărui pregătire a fost susținută prin POC 2014-2020 și a cărui implementare va continua prin finanțarea POCIDIF 2021-2027

Principalele provocări pentru IMM-sunt: adaptare rapidă la semnalele pieței și îmbunătățirea continuă a produselor și serviciilor livrate **prin asimilarea progresului tehnologic și inovării, servicii încorporate în produse, etc.**

În RSE sunt 11 cluster, dintre care 7 sunt membre ale CLUSTERO. Clusterul au jucat un rol catalizator și au contribuit semnificativ la configurarea parteneriatului regional de tip helix cvadruplu.

Finanțările destinate sectorului IMM în cadrul programelor 2007-2013 / 2014-2020 au fost de mare interes, evidențiind faptul că orientarea lor trebuie să țină seama nu numai de dimensiune, ci și de parametri care determină natura fiecărei întreprinderi (domeniul de activitate, locație, nivel de inovare), respectiv de diferitele faze ale ciclului de viață. În pofida simplificărilor operate în implementare, s-a menținut lipsa de proporționalitate a cerințelor administrative față de valoarea finanțării obținute.

Ca urmare a nevoilor identificate, RIS 3 vizează: consolidarea capacităților de cercetare și inovare la nivelul mediului academic, mediului public și privat, creșterea competitivității domeniilor cu potențial de specializare inteligentă, prin digitalizarea proceselor și utilizarea sistemelor informatice, dezvoltarea abilităților resurselor umane pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat și adoptarea tehnologiilor avansate în domeniile de specializare inteligentă.

Elementul central al RIS3 este reprezentat de încurajarea EDP, care implică și existența unui dialog sistematic la nivel regional, capabil să mobilizeze actorii relevanți din domeniile economice cu potențial de specializare. S-a remarcat faptul că atelierele de descoperire antreprenorială au declanșat și facilitat un proces sistematic de învățare organizațională. **Consolidarea EDP necesită în continuare finanțare pentru întărirea capacității administrative și a competențelor actorilor relevanți și, precum și pentru funcționarea mecanismului de guvernare pentru monitorizarea și evaluarea implementării SNCISI 2021- 2027 și RIS3.**

- ***OSR 2 Susținerea eficienței administrației publice prin digitalizarea serviciilor publice și adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii***

Problema identificată la nivel național și, implicit, la nivelul RSE, este aceea că aglomerările urbane nu reușesc să mai facă față în maniera tradițională provocărilor curente și este nevoie de o abordare smart în care digitalizarea să simplifice existența locuitorilor și serviciile administrației publice locale.

Raportul de țară al CE privind Indicele Economiei și Societății Digitale 2019 plasează RO pe locul 27 în ceea ce privește gradul de competitivitate digitală și pe ultimul loc în ceea ce privește serviciile publice digitale. Cu toate acestea, există un nivel ridicat de interacțiune online între autoritățile publice și cetățeni (RO se situează pe locul 7 în ceea ce privește utilizatorii de e-guvernare, care reprezintă 82% dintre utilizatorii de internet, față de media UE de 64 %).

Deși sectorul TIC este bine reprezentat, contribuind cu 6-7% la PIB-ul național, acest potențial nu se regăsește fructificat la nivelul administrațiilor publice și mai ales la nivelul managementului urban.

Nivelul de dezvoltare al serviciilor publice digitale oferite în mediul urban este redus. Procesele de lucru în administrație sunt foarte puțin digitalizate. Necesitatea implementării unor platforme de interacțiune online între autorități și cetățeni a fost accentuată și de criza COVID 19, iar autoritățile trebuie să construiască pe progresul înregistrat deja în această perioadă.

Creșterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administrația publică locală trebuie să asigure crearea unui sistem standardizat, interconectat și digital, încurajând reutilizarea informațiilor și a serviciilor care există deja și care sunt disponibile prin diferite surse.

Integrarea la nivelul administrațiilor publice locale a standardelor și soluțiilor IT pentru e-guvernare stabilite la nivel național răspunde recomandărilor COM privind tranziția ecologică și digitală.

OSR 3 O regiune mai ecologică, prin creșterea eficienței energetice, a investițiilor verzi, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane

Una din măsurile principale ale obiectivului de **creștere a eficienței energetice** a RO prevăzute în PNIESC 2021-2030 vizează clădirile publice și rezidențiale. Utilizarea eficientă a energiei reprezintă o provocare nu numai din cauza resurselor limitate și creșterii continue a costurilor cu energia, dar și din punctul de vedere al schimbărilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În raport cu Directiva 2012/27/UE, a fost elaborată SRTL care stabilește o serie de măsuri pentru îmbunătățirea performanței energetice a fondului existent de clădiri și reducerea nivelului sărăciei energetice.

Una din principalele probleme identificate la nivelul RSE este poluarea zonelor urbane ca urmare a **consumului ridicat de energie în clădiri**. Atât consumul primar, cât și consumul final de energie au înregistrat o creștere în 2017, sectorul clădirilor fiind unul dintre cei mai importanți consumatori la nivel național. Consumul final de energie în sectorul de construcții reprezintă 42% din totalul consumului final de energie, din care 34% reprezintă clădiri rezidențiale, iar restul (aproximativ 8%) clădiri comerciale și publice.

RSE are un fond de locuințe important, construit anterior anului 1989, caracterizat prin confort redus și prin eficiență energetică extrem de scăzută conform standardelor actuale, fiind și o regiune cu risc seismic major. La nivel regional, datele arată că există 167 de clădiri încadrate în risc seismic major, majoritatea în județele VN, BR, BZ și CT.

Peste 95% dintre locuințele din mediul urban sunt amplasate în condominii construite în perioada 1960-1990).

Reabilitarea termică a generat interes considerabil în perioada de programare 2014-2020. În cadrul POR 2014-2020 au fost finanțate proiecte pentru peste 1300 de locuințe rezidențiale și 78 clădiri publice și s-a evidențiat faptul că investițiile au fost eficiente din punctul de vedere al raportului cost/beneficiu pentru a realiza reduceri de CO₂ (cu un cost mediu de doar 2.987 € și 9.267 €/tonă CO₂ echivalent pentru clădirile rezidențiale și respectiv cele publice). Au fost eligibile doar cele care nu prezentau risc seismic. POR SE propune pentru finanțare și clădirile care prezintă risc seismic, fiind eligibile cheltuielile de consolidare. Proiectele vor fi finanțate în baza PAED-urilor, strategiilor de dezvoltare urbană, SNRTL, Strategia ITI DD.

Existența zonelor urbane degradate este o problema care poate fi adresată printr-o abordare verde pentru revitalizarea orașelor și a cartierelor cu scopul final de creștere a calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului.

Fiecare oraș are porțiuni de teren slab utilizate/degradate/abandonate sau zone urbane neamenajate, majoritatea dintre acestea fiind adesea rezultatul schimbărilor urbane. Integrarea acestora în spațiul urban poate fi realizată prin transformarea în **spații verzi** ca parte din rețeaua de bază a comunității.

În ceea ce privește suprafața spațiilor verzi în interiorul orașelor, legislația în vigoare recomandă un minimum de 26 m²/locuitor de spațiu verde. În RSE suprafața medie a spațiilor verzi este sub media națională și mult sub media europeană.

În cadrul POR 2014-2020, orașele și municipiile au beneficiat de finanțarea pentru transformarea de terenuri abandonate în spații verzi, cu înregistrarea acestora în Registrul spațiilor verzi, în conformitate cu legislația în domeniu. Cu toate acestea, **în RSE, suprafața spațiului verde în mediul urban este foarte redusă și slab amenajată.**

Poluarea excesivă a zonelor urbane ca urmare a utilizării prioritare a transportului personal cu mașina, în defavoarea mijloacelor de transport alternativ, este o problema care, deși a fost adresată în perioadele anterioare de programare, rămâne de actualitate fiind necesare intervenții pentru **creșterea mobilității urbane.**

Pentru conformarea la obligațiile prevăzute în Legea 121/2014 privind eficiența energetică, în domeniul transporturilor sunt necesare măsuri susținute în modernizarea transportului public urban și încurajarea mobilității alternative (estimată a aduce economii de energie de 0,16 Mtep numai în 2020).

Dezvoltarea și promovarea mobilității alternative prin încurajarea formelor de transport alternativ (mersul pe bicicletă, car-pooling, car-sharing etc.), prin planificarea urbană și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism și extinderea zonelor pietonale, în special în marile aglomerări urbane, aduce beneficii considerabile și dimensiunii Decarbonare - emisiile și absorbțiile GES. În sectorul transporturilor, eficiența energetică este influențată și de promovarea transportului electric rutier (vehicule ușoare și transport public urban). În RSE, infrastructura pentru biciclete este slab dezvoltată. Lipsa facilităților care să permită o deplasare sigură a bicicliștilor în mediul urban este principalul motiv pentru care ponderea acestui mod de deplasare este încă redus (sub 7%).

Extinderea aleilor pietonale, mai ales a zonelor centrale și în zonele rezidențiale este necesară pentru a crea trasee integrate.

Prin POR 2014-2020 au fost realizate investiții pentru mobilitate urbană: achiziția de mijloace de transport și dezvoltarea transportului public alternativ – piste de biciclete și alei pietonale, pe baza planificării investițiilor din PMUD-uri.

Calitatea transportului public rămâne problematică în RSE, cu valori limitate în termeni de linii de transport public, pasageri transportați, confort pentru călători.

De asemenea, există și o serie de probleme generate de expansiunea recentă a zonelor funcționale periurbane ale municipiilor reședința de județ.

Procesul de modernizare a flotei și a traseelor de transport electric cu tramvaiul sau cu autobuze este prioritar pentru extinderea sau consolidarea serviciului de transport public inclusiv în zona urbană funcțională sau în zona metropolitană.

În cazul municipiului TL, este necesară și dezvoltarea transportului pe apă care să asigure legătura dintre municipiu și localitățile aflate pe celălalt mal al Dunării.

Proiectele se vor finanța în baza strategiilor de dezvoltare urbană, PMUD-urilor, Strategiei ITI DD.

• ***OSR 4 Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității în regiune, pentru asigurarea de legături rapide și eficiente la rețelele de transport, valorificând astfel poziția geo-strategică a regiunii***

Dezvoltarea infrastructurii regionale de transport reprezintă o condiție necesară pentru dezvoltare economică, creșterea mobilității persoanelor și mărfurilor și nu în ultimul rând pentru conectarea cu rețeaua TEN-T.

Deși în ultimul timp au fost făcute numeroase investiții din fonduri europene în **rețeaua rutieră de transport**, aceasta **rămâne insuficient dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare**, inclusiv din punct de vedere al siguranței rutiere.

Continuarea acestor investiții va spori accesibilitatea comunităților locale, în special rurale, stimulând creșterea economică prin dezvoltarea oportunităților de afaceri în arealul vizat și crescând gradul de ocupare al forței de muncă disponibilă prin facilitarea navetei către aglomerările urbane care oferă oportunități sporite, precum și accesul în siguranță a elevilor la infrastructura educațională aflată la mare distanță de locuință.

Îmbunătățirea condițiilor de circulație rutieră va conduce totodată la creșterea accesului la obiectivele turistice, dar și la dezvoltarea eco-turismului în zonele rurale crescând astfel potențialul dezvoltării de noi activități economice pentru populația zonei.

Volumul transportului de călători și de marfă pe rețeaua globală și centrală TEN-T este în creștere. Cu toate acestea, lipsa legăturilor, inclusiv între transportul public și modurile de transport active, rămân principalele provocări pentru integrarea nodurilor urbane în rețeaua TEN-T. Acestea pot duce, de asemenea, la blocaje și congestie la ore de vârf din cauza lipsei de conectivitate și la un grad ridicat de dependență de transportul personal motorizat.⁶ Infrastructura de transport rutier a marilor centre urbane fără centură sau variantă ocolitoare este congestionată în orele de vârf, problema omniprezentă la nivelul tuturor aglomerărilor urbane din regiune (municipiile reședința de județ și zonele urbane funcționale ale acestora),

generând consecințe negative atât din punct de vedere economic cât și sub aspectul siguranței participanților la trafic.

Abordarea siguranței rutiere în contextul congestiei traficului trebuie să se bazeze pe abordarea durabilă a sistemelor de siguranță care să corespundă nevoilor de mobilitate și nevoilor de dezvoltare economică.

Fluidizarea și organizarea corespunzătoare a traficului, în special la nivelul punctelor nevralgice generatoare de congestie (intersecții aglomerate, puncte de intrare în oraș, zonele limitrofe marilor centre comerciale etc.) constituie o prioritate necesar a fi reflectată în PMUD-uri, inclusiv la nivelul POR SE 2021-2027.

- ***OSR 5 Îmbunătățirea calității învățământului și creșterea accesului populației la educație prin dezvoltarea infrastructurii aferente***

Educația este un factor determinant pentru dezvoltare economică și competitivitate. RSE are de recuperat decalaje importante față de indicatorii europeni și cei naționali. Valorile indicatorilor din 2019, reflectă deficiențe însemnate ale sistemului educațional: 10,6% rata de părăsire timpurie a școlii (18-24 ani); 18,5% persoane cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani care nu urmau nici o formă de învățământ și nici nu erau integrați în piața muncii; gradul redus de participare în învățământul terțiar (13,8%, locul 6 din cele 8 regiuni) și 0,7% la învățarea pe tot parcursul vieții (valoarea fiind constantă în ultimii 4 ani, iar media UE este de 10,8). Procesul de modernizare a rețelei de școli și optimizare a acesteia nu este corelată cu tendințele demografice.

SMIE⁷ menționează că peste jumătate (56%) dintre elevii din România învață în școli supraaglomerate ori subutilizate. Majoritatea spațiilor educaționale nu sunt adaptate pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Criza COVID a evidențiat deficiențe în condițiile impuse de distanțare și adaptare la predarea online care afectează în primul rând categoriile vulnerabile de elevi, favorizând abandonul școlar.

În 2020, BM a realizat o analiză pentru finanțarea cu prioritate a școlilor cu cel mai mare risc din RO fiind luat în considerare nivelul de hazard seismic din apropierea zonei seismice Vrancea. În RSE au fost identificate 95 școli din mediul rural și 67 școli din mediul urban, iar pe teritoriul ITI 4 școli din mediul rural și 5 școli din mediul urban.

Potrivit Studiului „Indicele de Risc Socio-Educațional – Fundament pentru politici responsabile bazate pe date: Analiză 2015–2019”, ponderea elevilor aflați în situația de risc de abandon școlar crește progresiv pe măsură ce gradul de marginalizare al localității este mai mare. În RSE au fost identificate 195 unități de învățământ aflate în risc socio-educational (pentru intervalul IRSE 3-6 și 6-10).

Un procent semnificativ din școlile care necesită reabilitarea/îmbunătățirea infrastructurii educaționale se află în mediul rural, unde copiii care fac parte din grupurile dezavantajate educațional sunt majoritari (grupuri defavorizate, îndeosebi copiii/elevii de etnie romă, precum și copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale (CES)).

Accesul elevilor la educație, cu precădere în mediul rural este dificil și din cauză lipsei/numărului redus de mijloace de transport dedicate, cu atât mai mult cu cât unele județe au cel mai mare nivel de inaccesibilitate din țară (VN și BZ - cf. SMIE-Indice Inaccesibilitate la Transport, BM). Problema accesibilității la alternative de transport se agravează pe măsură ce elevii avansează de la un nivel de învățământ la altul, în special pentru ÎPT. Costurile ridicate ale transportului și/sau lipsa serviciilor de transport, timpul de navetă și posibilele îngrijorări legate de siguranța în timpul transportului – în special pentru elevii de vârstă mică - au ca rezultat o rată mai mare de părăsire timpurie a școlii și de absentism, afectează performanța și atenția elevilor, cu efect disproporționat asupra zonelor marginalizate și a elevilor romi.

În RSE, în 2020, funcționau 13 unități de **învățământ primar, gimnazial și liceal special** ale căror nevoi de îmbunătățire a infrastructurii sunt speciale pentru adaptarea la gradul de deficiență a elevilor.

⁷ Strategia națională pentru Modernizarea Infrastructurii Educaționale 2017-2023

În anul școlar 2019-2020, erau școlarizați 67.770 elevi în unitățile de **învățământ profesional și tehnic (ÎPT)** de stat și particular, cuprinși în 174 școli. ÎPT la nivel regional este încă insuficient racordat la realitățile economice și defazat de trendul și cerințele pieței forței de muncă din cauza dotării materiale neadecvate, aspect ce influențează negativ calitatea actului didactic și educațional.

Învățământul superior este reprezentat de **2 centre universitare** - Constanța și Galați, în cadrul cărora studiază un număr de 38.722 studenți (cu 11% mai mult față de 2013). Infrastructura nu dispune de dotări suficiente și adecvate nivelului tehnologic și informațional în continuu progres. În condițiile distanțării fizice, dar și pe fondul expansiunii mediului digital, este de așteptat ca numeroase activități educaționale să se mute în online.

În teritoriul **ITI Delta Dunării**, sectorul educației se confruntă cu probleme în ce privește combaterea inaccesibilității, numărul elevilor fiind în declin. Există proporțional mai puțini profesori atestați în Delta (67%) față de restul județului TL (89%). Câteva comune și-au închis școlile din cauza numărului scăzut de elevi și a costurilor de funcționare ridicate, iar transportul la alte școli a devenit o problemă. În plus, școlile se confruntă cu lipsa canalizării, a încălzirii centrale, iar în unele situații cu lipsa apei potabile (Sursa: SIDD DD 2014-2030).

Taberele școlare din regiune reprezintă obiective cu tradiție pentru turismul educațional pentru elevi, dar și locuri unde copiii dezavanjați se pot afla într-un mediu prietenos care permite integrarea. Infrastructura acestora este îmbătrânită și neadaptată la nevoile actuale de recreere ale copiilor.

• ***OSR 6 Creșterea atractivității Regiunii Sud-Est prin valorificarea potențialului turistic și al patrimoniului cultural și natural***

RSE are o identitate turistică recunoscută, având un potențial valoros, recunoscut național și internațional, reprezentat de Rezervația Biosferei "Delta Dunării" și litoralul Mării Negre și dispune de un potențial deosebit și în domeniul turismului balnear, terapeutic și de sănătate, în special prin resurse precum Lacul Techirghiol (județul Constanța) sau Lacul Sărat (județul Brăila), centrele/bazele de agrement existente în zona litorală și în zona montana. Contribuția turismului la PIB-ul regional, care se ridică la cca. 19,3% (peste media națională de 18,42%), se situează încă mult sub potențialul existent.

Patrimoniul cultural antropocentric (monumente și vestigii istorice, elemente arhitectonice de patrimoniu) este bine reprezentat și constituie un important factor de atractivitate turistică (2887 monumente istorice, respectiv 10% din totalul național). Cu toate că au fost realizate investiții pentru conservarea și punerea lor în valoare în perioadele anterioare de finanțare, nevoia de investiții este mare, pentru că majoritatea sunt în stare de degradare, sunt greu accesibile și nu sunt integrate în circuite turistice.

Produsele de nișă, organizate și comercializate în mod integrat (turismul gastronomic și oenologic, itinerar și de croazieră) pot contribui substanțial la valorificarea bazei de cazare existentă (cca. 1/3 din numărul total de locuri din unitățile de primire turistică de la nivel național) și a micilor inițiative antreprenoriale locale.

Rolul multiplicator dovedit al turismului se reflectă și prin oportunități de locuri de muncă pentru locuitori, în special pentru tineri. În 2019 în hotelurile și restaurantele din RSE erau peste 26.000 salariați, iar sezonul turistic atrage anual tineri la început de carieră, mai ales în sectorul HORECA.

SIDU identifică nevoia de **valorificare a potențialului turistic și cultural**, dar și de măsuri de **regenerare urbană** cu rol important în creșterea calității vieții locuitorilor și a atractivității turistice. Amenajarea falezelor, a zonelor pietonale și de agrement, precum și măsurile de siguranță a cetățenilor sunt intervenții necesare pentru a face orașele din regiune mai confortabile pentru locuitori și mai atractive turistic.

Locuri unice în lume, cum ar fi Delta Dunării, litoralul Mării Negre, vulcanii noroioși, lacurile cu apă sărată și rezervațiile naturale din zonele montane prezente în județele VN și BZ (zona subcarpaților de curbura) și în județul TL (Munții Macinului) reprezintă un patrimoniu natural semnificativ pentru dezvoltarea a ecoturismului în zonele non-urbane, nevalorificat din cauza deficiențelor infrastructurii de acces, precum și neintegrării lor în trasee turistice. Stațiunile balneare non-urbane necesită măsuri de regenerare care să îmbunătățească oferta de petrecere a timpului liber și confortul turiștilor și localnicilor.

În zona Deltei Dunării se promovează activități turistice sustenabile (activități de caiac-canoe, mersul pe bicicletă, plimbările în aer liber).

Finanțările acordate pentru infrastructuri turistice și restaurarea obiectivelor de patrimoniu au reprezentat, în ambele perioade de programare, un interes ridicat pentru autoritățile locale, dar investițiile au fost fragmentate, fără a exista o abordare coerentă și integrată. Restaurarea punctuală a unor monumente fără impact turistic nu a adus valoare adăugată.

OSR 7 Intărirea capacității administrative la nivelul AMPOR și beneficiari pentru o bună implementare a POR

Având în vedere expertiza resurselor umane implicate în implementarea POR, este necesară menținerea stabilității personalului, atât prin asigurarea unor condiții materiale (ex. dotări tehnice, etc.), financiare adecvate activității desfășurate în AM, cât și prin măsuri de instruire/perfecționare conform cerințelor impuse de modificări ale legislației europene/naționale. Luând în considerare că sprijinul direct acordat atât potențialilor beneficiari cât și beneficiarilor, reprezintă o precondiție pentru implementarea în bune condiții a POR, în perioada 2021–2027, se va avea în vedere extinderea cadrului de acordare a sprijinului direct și indirect. Activitățile avute în vedere prin măsurile de asistență tehnică în cadrul AP 8 vor lua în considerare lecțiile învățate în 2014-2020, provocările noii perioade de programare, precum și corelarea sistemului de implementare POR cu cerințele stabilite la nivel național în domeniul managementului FESI în vederea îmbunătățirii sistemului de implementare al programului.

Abordarea urbana

POR abordează dezvoltarea urbană definită conform art 22, alin. 3 CPR în baza strategiilor integrate de dezvoltare urbană (SIDU) elaborate de autoritățile publice la nivelul municipiilor reședință de județ (Braila, Buzau, Constanta, Focsani, Galati), finanțările fiind acordate prin alocări dedicate în cadrul obiectivelor specifice b(i), b(vii), b(viii) și e(i).

SIDU Constanța este elaborată la nivelul ZMC, compusă, pe lângă municipiul Constanta din alte 15 unitati administrativ teritoriale (5 orase si 10 comune).

Mecanismul de guvernanta la nivel de SIDU va fi asigurat de autoritatea teritoriala competenta care va avea în vedere definirea criteriilor de selectare a proiectelor din SIDU-uri și în alinierea strategiilor la condițiile prevăzute în CPR articolul 23 "Strategii Teritoriale".

Alocarea (cod 32) predefinită de aprox. 327 mil Euro (estimată în conformitate cu prevederile Art. 6 din OUG nr. 156/2020, cu modificările și completările din OUG nr. 174/2020) este repartizată la nivelul fiecărui municipiu în funcție de populație. Detalii privind abordarea urbană integrată sunt incluse în Anexa.

ITI Delta Dunării

În perioada 2014–2020, mecanismul ITI DD a funcționat prin alocarea unor sume dedicate în cadrul diferitelor programe de finanțare pentru implementarea SIDD DD, fapt ce a condus la siguranța utilizării acestor fonduri într-un teritoriu cu mari nevoi de dezvoltare, cu caracteristici mult diferite comparativ cu restul teritoriului RO, atât în plan demografic cât și economico-social (profil preponderent agrar, lipsa unor activități industriale, potențial turistic insuficient dezvoltat, etc).

Pentru perioada 2021-2027, mecanismul ITI DD va funcționa într-un mod similar celui aferent perioadei 2014-2020.

Instrumentul ITI va fi utilizat, prin contribuția tuturor Programelor FESI 2021-2027, într-un areal format din 38 de UAT-uri din cadrul Rezervației Biosfera Delta Dunării, Județul Tulcea și nordul Județului Constanța. Guvernanta va fi asigurată ca și în perioada de programare 2014-2020 de ADI ITI DD, care va coordona intervențiile din perspectiva realizării obiectivelor sectoriale ale SIDD DD.

În cadrul POR SE, zona ITI Delta Dunării va beneficia de alocare financiară distinctă, cu apeluri dedicate de proiecte în cadrul priorităților 1-7 pentru a adresa provocări precum:

- Activitatea economică și antreprenariat slab dezvoltate cu gard de competitivitate scăzută. În principal sunt importante pentru economia locală turismul și ecoturismul, industria de construcții, alimentară

(pește, carne, produse de panificație și lactate), pescuitul, domenii ca necesită investiții inclusiv pentru digitalizare;

- Eficiență energetică a clădirilor scăzută, spații degradate, mobilitate deficitară în spațiul urban, infrastructură educațională degradată și fără dotări adecvate necesită investiții pentru îmbunătățirea mediului socio-economic în zonele urbane;
- Densitatea redusă și accesul dificil la centrul Deltei necesită dezvoltarea sistemului de transport pentru a îmbunătăți mobilitatea locuitorilor și turiștilor, accesul elevilor la infrastructura școlară;
- Potențialul turistic valorificat insuficient și din cauza accesului dificil la centrul Deltei și a economiilor de scară care implică costuri mai mari pentru formele tradiționale de servicii.

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării

SUERD este a doua strategie macro-regională a UE, adaptată la specificul regiunii dunărene, fiind importantă pentru RSE din perspectiva transformării regiunii Dunării într-o regiune competitivă, dinamică și prosperă care să ofere un standard ridicat de viață comunităților locale. POR 2021-2027 va contribui la implementarea SUERD prin investiții în conformitate cu ariile prioritare SUERD și concentrarea acestora în ariile imediat riverane Dunării, în scopul maximizării impactului.

For the Investment for Jobs and Growth goal:

Table 1		
Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority*	Justification (summary)
OP1 - O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și conectivitate TIC regională	<i>OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</i>	<p>[2 000 per specific objective or dedicated <i>ESF+</i> priority or JTF specific objective]</p> <p>Rapoartele de țară emise în contextul Semestrului European subliniază necesitatea investițiilor CDI la nivel regional pentru a susține integrarea actorilor CDI în piață și preluarea tehnologiilor avansate. În același timp, SNCISI 2021-2027 și RIS3 identifică probleme similare.</p> <p>Capacitatea regională de CDI este modestă și puternic afectată de lipsa acută a finanțării și a resurselor umane cu nivel de competență ridicat, precum și de rezultatele slabe ale colaborării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare.</p> <p>Rezultatele activității de cercetare sunt modeste și nu sunt valorificate economic, atât din cauza infrastructurii insuficient dezvoltate, cât și a fragmentării lanțului de inovare la nivel regional. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare și preluarea rezultatelor cercetării în industrie sunt nevoi identificate în procesul EDP.</p> <p>Apelurile finanțate prin POR 2014-2020 (dedicate inițiativelor rezultate din procesul de descoperire antreprenorială pentru transpunerea în piață a rezultatelor cercetării și proiectelor de tip „proof of concept”), au contribuit la îmbunătățirea ofertei de servicii de informare și transfer tehnologic și au impulsat ecosistemul de inovare să abordeze mai activ aceste tipuri de acțiuni, dar capacitatea de preluare a rezultatelor cercetării în industrie este încă deficitară.</p> <p>Inovarea în întreprinderi este slabă iar numărul de IMM-uri inovative a scăzut cu 72% față de 2008 fiind foarte puține care participă în activități de TT. Ecosistemul regional de inovare este modest și</p>

		<p>fragmentat, iar colaborarea cu mediul de cercetare nu are maturitatea necesară pentru a produce rezultate vizibile în economie. Din numărul total de brevete/ mărci obținute de actorii regionali, foarte puține ajung să fie transferate din mediul de cercetare către mediul privat.</p> <p>Finanțarea inovării în IMM-urile care își desfășoară activitatea în domeniile de specializare inteligentă poate genera un impact durabil în mediul economic.</p> <p>Infrastructura de transfer tehnologic este inadecvată/limitată. Capacitatea de absorbție a inovării la nivel de firmă se poate îmbunătăți prin sprijinirea EITT, orientate spre piață și capabile să furnizeze servicii de inovare, garantând adaptarea și implementarea rezultatelor CDI la nivelul firmelor pentru a putea fi exploatate.</p>
<p>OP1 - O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și conectivitate TIC regională</p>	<p><i>OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor</i></p>	<p>Rapoartele de țară subliniază necesitatea investițiilor privind consolidarea preluării tehnologiei informației și comunicațiilor de către IMM-uri, inclusiv investițiile în infrastructuri și sporirea măsurilor privind e-guvernarea. RIS3 vizează deasemenea transformarea digitală prin susținerea implementării tehnologiei informației și comunicării (TIC) și adoptarea de soluții de tip smart în urban pentru a dezvolta și eficientiza serviciile publice, Conform RIS3 încă din 2014 regiunea înregistra performanțe scăzute, iar progresele întreprinse în ultimii ani nu au fost suficiente.</p> <p>Valoarea adăugată brută a activității TIC la nivelul RSE reprezenta, în anul 2017 doar 1,8% din valoarea adăugată brută totală, deși potențialul de dezvoltare a sectorului este semnificativ și trebuie susținut, fiind un domeniu de specializare inteligentă în sine, dar mai ales un domeniu transversal, cu impact în activitatea economică.</p> <p>Digitalizarea activității întreprinderilor poate avea un impact pozitiv asupra cifrei de afaceri, inclusiv prin dezvoltarea comerțului online</p> <p>Deși oferă avantaje competitive mari, rata de adoptare a soluțiilor de digitalizare avansate (stocarea Cloud, data analytics sau utilizarea de aplicații de tip ERP, SAP) la nivelul IMM-urilor este scăzută, acestea fiind folosite mai degrabă punctual.</p> <p>Pe de altă parte, sprijinirea întreprinderilor active în domeniul TIC oferă potențial pentru furnizarea de soluții software necesare în procesul de digitalizare a regiunii.</p> <p>Coroborarea investițiilor pentru digitalizare de la nivelul întreprinderilor cu măsuri de alfabetizare digitală, transfer de cunoaștințe și servicii de consultanță, poate contribui la creșterea competitivității acestora atât pe piața internă cât și pe cea internațională.</p> <p>RSE are un nivel scăzut de implementare a soluțiilor smart, atât în ceea ce privește digitalizarea activității administrațiilor locale sau facilitarea accesului cetățenilor la servicii publice digitale, cât și în alte domenii, cum ar fi managementul urban. Necesitatea implementării unor platforme de interacțiune online între autorități și cetățeni a fost accentuată și de criza COVID 19.</p>

		<p>Experiența de până acum la nivelul administrației locale se regăsește în ceea ce privește serviciile informatizate pentru creșterea siguranței populației și în domeniul managementului traficului. Acestea au fost implementate mai degrabă în orașele mari. O parte dintre administrații au implementat soluții care facilitează plata online a impozitelor și taxelor locale, mai ales prin afilierea la platforme naționale (de ex. ghișeul.ro) dar progresul este lent.</p>
<p>OP1 - O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice și inovatoare și conectivitate TIC regională</p>	<p><i>OS (iii)</i> <i>Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive</i></p>	<p>Densitatea scăzută a IMM-urilor, nivelul redus al productivității și prevalența activităților cu intensitate tehnologică și valoare adăugată reduse determină riscuri ridicate în ceea ce privește reziliența și capacitatea de adaptare pe termen mediu și lung a IMM-urilor. Acestea sunt accentuate de accesul dificil la resurse, în special forța de muncă, elemente care îngreunează eforturile de creștere a competitivității și valorificare a potențialului existent.</p> <p>În perioada 2011-2017, numărul mediu al salariaților angajați în întreprinderile active noi a înregistrat cea mai accentuată scădere comparativ cu celelalte regiuni, de la 3,7 persoane (2011) și 2,1 persoane (2018). Firmele nou create întâmpină dificultăți în a depăși primul an de funcționare, iar cele care reușesc să treacă de acest prag, sunt puțin interesate să investească în inovare.</p> <p>Forța de muncă și nivelul calificărilor au un trend negativ în principal datorat numărului relativ mic de întreprinderi, salariilor necompetitive, dar și a migrației către zone mai dezvoltate învecinate regiunii (ex. relocare ușoară în București-Ilfov) sau în străinătate. Revigorarea economică prin creșterea sectorului IMM poate încetini ritmul migrației, cu impact economic și social.</p> <p>În vederea menținerii și dezvoltării avantajelor competitive, principalele provocări la care IMM-urile trebuie să răspundă se referă la: adaptare rapidă la semnalele pieței, îmbunătățire continuă a produselor și serviciilor livrate – prin asimilarea progresului tehnologic și inovării, servicii încorporate în produse, etc. În acest sens este necesar un mix de măsuri suport pentru creșterea competitivității IMM-urilor, și pentru a facilita avansarea spre activități cu valoare adăugată mai mare.</p> <p>Lanțurile de valoare sunt insuficient consolidate, fiind necesară creșterea numărului de infrastructuri de afaceri, susținerea dezvoltării de clustere inovative cu rol integrator care să stimuleze inovarea bazată pe cerere (business driven innovation) și canalizarea investițiilor către sectoare cu intensitate tehnologică ridicată.</p> <p>Având în vedere că primii ani de activitate presupun dificultăți în integrarea și consolidarea pe piață a firmelor, este necesară sprijinirea incubatoarelor și acceleratoarelor.</p>
<p>OP1 - O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin</p>	<p><i>OS (iv)</i> <i>Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă,</i></p>	<p>Una dintre cele mai importante etape în elaborarea RIS3 SE a fost reprezentată de întâlnirile de descoperire antreprenorială, ce au fost organizate începând cu anul 2017 și la care au participat reprezentanți ai helixului cvadruplu. Procesul de descoperire antreprenorială a subliniat necesitatea continuării eforturilor de dezvoltare a</p>

<p>promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și conectivitate TIC regională</p>	<p><i>tranziție industrială și antreprenoriat</i></p>	<p>competențelor în domeniul specializării inteligente, tranziției industriale și antreprenoriatului.</p> <p>EDP-urile au declanșat și facilitat un proces de colaborare organizațională și reprezintă unul dintre mecanismele de identificare a proiectelor care vizează investiții în domeniile de specializare inteligentă regionale. Un punct slab identificat în cadrul acestor întâlniri a fost reprezentat de interesul scăzut al mediului de afaceri de a participa. Astfel, una dintre lecțiile învățate de la aceste întâlniri a fost reprezentată de nevoia de a explica firmelor avantajele implicării acestora în EDP-uri și a colaborării cu instituții de cercetare și transfer tehnologic pentru a-și crește competitivitatea și pentru a realiza profit.</p> <p>Reprezentanții mediului privat au probleme în a fructifica la capacitate maximă potențialul resurselor umane angajate, ceea ce poate conduce la o diminuare a producției firmei și la ratarea unor oportunități legate de implementare unor soluții inovative.</p> <p>Metodologia specifică de organizare a EDP-urilor implică colaborarea permanentă cu reprezentanții helixului cvadruplu în vederea implementării cu succes a RIS 3 concretizată în final prin proiectele depuse.</p> <p>Pentru a putea fi eficienți în cadrul acestor procese desfășurate în contextul specializării inteligente este necesară existența unei resurse umane pregătite pentru acest domeniu.</p> <p>Procesul de descoperire antreprenorială desfășurat continuu va implica o comunicare strânsă și periodică, capabilă să strângă laolaltă toți actorii relevanți din sectoarele cu potențial de specializare, să crească încrederea și să asigure o coerență a procesului EDP și gestionarea eficientă a strategiei de specializare inteligentă.</p>
<p>OP 2</p> <p>O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon cu tranziție către o economie netă fără emisii de carbon, rezilientă prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții nepoluante și echitabile, economie circulară,</p>	<p><i>(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</i></p>	<p>La nivel național, pe baza programelor actuale susținute din fonduri de la bugetul de stat și bugetele locale, fonduri UE și instituții financiare internaționale (IFI), se estimează că aproximativ 6% din clădiri vor fi renovate până în 2020 (5% în cazul clădirilor rezidențiale și, respectiv, 9% în cazul clădirilor publice și comerciale) și că aproximativ 77% din suprafața totală a fondului de clădiri va fi renovată sau reconstruită până în 2050, pentru a se atinge obiectivele de eficiență energetică.</p> <p>RSE are un fond de locuințe important, construit anterior anului 1989 (peste 95%), caracterizat prin eficiență energetică extrem de scăzută conform standardelor actuale, fiind și o regiune cu risc seismic major. La nivel regional, datele arată că există 167 de clădiri sunt încadrate în risc seismic major, majoritatea în județele VN, BR, BZ și CT. Susținerea eficienței energetice a clădirilor publice (clădirile cu funcțiuni sociale în domeniul sănătății, educației, clădirile de tip locuințe sociale, clădirile administrației publice), precum și a celor rezidențiale va permite importante economisiri de energie și reducerea vizibilă a gazelor cu efect de seră, ceea ce contribuie în mare măsură la dezvoltarea unei regiuni mai ecologice și mai prietenoase cu mediul.</p> <p>Pentru a atinge o clasă energetică superioară, pentru tipurile de clădiri menționate anterior și în conformitate cu SNRTL, se va finanța</p>

<p>atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitate urbană sustenabilă</p>		<p>pachetul mediu de renovare P2 (renovare aprofundată și cu o utilizare minimă a soluțiilor de energie din surse regenerabile), precum și pachetul maxim de renovare P3 (standard de renovare aprofundată, inclusiv toate opțiunile privind utilizarea de energie din surse regenerabile).</p> <p>Pentru cladirile aflate în risc seismic este necesară și finanțarea activităților de consolidare.</p>
<p>OP 2 O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon cu tranziție către o economie netă fără emisii de carbon, rezilientă prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții nepoluante și echitabile, economie circulară, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitate urbană sustenabilă</p>	<p><i>(vii)</i> <i>Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare</i></p>	<p>SDTR identifică ca provocare majoră a orașelor din RO scăderea accentuată a populației urbane din orașele cauzată de migrația populației către rural și periurban în principal din cauza existenței unor probleme de mediu accentuate, ale căror soluții pot fi și creșterea suprafeței și calității spațiilor verzi din orașe.</p> <p>Totodată, în contextul Semestrului European au fost formulate recomandări privind consolidarea biodiversității și infrastructurilor verzi prin refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban în contextul obiectivelor de reducere a emisiilor.</p> <p>În RSE există o nevoie accentuată de a mări suprafața spațiului verde în mediul urban deoarece suprafața medie a spațiilor verzi este de aproximativ 20 mp/locuitor, sub media recomandată de legislația în vigoare. Spațiile verzi reprezintă unul dintre instrumentele noi, ce pot ajuta orașele să-și crească reziliența și durabilitatea, regleze ecosistemul și să contribuie la ameliorarea problemelor legate de schimbările climatice, managementul apelor și calitatea aerului.</p> <p>Spațiile verzi sunt juste din punct de vedere social, fiind accesibile unui grup mare de locuitori (persoane cu dizabilități, bătrâni, copii) și pot contribui la crearea de legături între membrii comunității.</p> <p>Este necesar să se continue investițiile în refacerea zonelor afectate din punct de vedere ecologic din orașe, dar și din localitățile urbane, pentru a consolida biodiversitatea și a reduce poluarea. Pe lângă asigurarea unei suprafețe optime de spațiu verde și o distribuție spațială echitabilă, intervențiile au în vedere și necesitățile de recreere ale diverselor grupe de utilizatori.</p> <p>Existența zonelor urbane degradate este o problemă care poate fi adresată printr-o abordare verde, cu impact pentru creșterea calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului. Fiecare oraș are porțiuni de teren slab utilizate/degradate/abandonate sau zone urbane neamenajate, majoritatea dintre acestea fiind adesea rezultatul schimbărilor urbane. Integrarea acestora în spațiul urban poate fi realizată prin transformarea lor în spații verzi ca parte din rețeaua de bază a comunității.</p>
<p>OP 2 O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute</p>	<p><i>(viii)</i> <i>Promovarea mobilității urbane multimodale</i></p>	<p>Transportul este considerat principala sursă de poluare în orașele din RO, din cauza traficului motorizat, generat de utilizarea prioritară a transportului rutier cu mașina personală, în defavoarea mijloacelor de transport prietenoase cu mediul. Cota modală a transportului cu autovehicule personale este net superioară tuturor celorlalte moduri de</p>

<p>de carbon cu tranziție către o economie fără emisii de carbon, rezilientă prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții nepoluante și echitabile, economie circulară, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitate urbană sustenabilă</p>	<p><i>sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon</i></p>	<p>transport, numărul de autovehicule personale fiind foarte mare și cu tendința de creștere.</p> <p>Raportul de țară privind România, precizează că sunt necesare investiții în toate orașele, care să facă tranziția de la traficul individual motorizat către transportul sustenabil, ecologic și nepoluant. De asemenea, Ro trebuie să se alinieze ”Strategiei Europene pentru Mobilitatea cu emisii scăzute de gaze de seră”(2016), prin care UE își propune să reducă cu 60% emisiile rezultate din transport, până în anul 2050, față de nivelul din anul 1990. Pentru atingerea acestei ținte, una dintre măsuri este dezvoltarea mobilității urbane durabile.</p> <p>Transportul public și mijloacele de transport prietenoase cu mediul sunt puțin utilizate. Deficitară este și planificarea urbană eficientă a spațiului urban, astfel încât să poată fi încurajate modurile de transport nemotorizate.</p> <p>Cu toate că în perioada 2014-2020 s-au făcut pași importanți în ceea ce privește tranziția orașelor spre mobilitate urbană durabilă, prin accesarea de fonduri prin POR 2014-2020, pe baza planificării investițiilor din PMUD-uri, aceasta este încă slab dezvoltată în regiune, existând decalaje mari între orașe. Mai mult decât atât, zonele urbane se confruntă cu provocări din ce în ce mai mari ca urmare a expansiunii recente a zonelor lor funcționale și a suburbanizării (în special a municipiilor reședință de județ).</p> <p>În zona ITI Delta Dunării o problemă majoră a transportului în municipiul Tulcea este asigurarea mobilității locuitorilor din localitățile aflate peste Dunare și care lucrează în municipiul Tulcea.</p>
<p>OP 3 O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității</p>	<p><i>OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</i></p>	<p>În contextul recomandărilor specifice de țară este menționată starea generală și fiabilitatea infrastructurii rutiere printre cele mai puțin dezvoltate din UE și necesitatea îmbunătățirii siguranței traficului, a mobilității și a navigabilității pe Dunăre.</p> <p>În RSE, toate cele 6 centre urbane principale dispun de conectivitate la rețeaua TEN-T. Br, Gl și Tl sunt porturi la Dunăre (Corid VII), în timp ce Ct are ieșire la Marea Neagră și este legat de Dunăre prin Canalul Dunăre-Marea Neagră. Din păcate, infrastructura DJ (41,9% la nivel regional din total drumuri publice) nu este suficient modernizată. Dintre acestea 58,4% nu sunt modernizate, ceea ce implică securitate în trafic deficitară- accidente rutiere (3.669 în anul 2019), mai ales pentru participanții nemotorizați la trafic (pietoni și bicicliști), mobilitate persoane/bunuri scăzută, acces dificil al elevilor la infrastructura educațională aflată la mare distanță de locuință.</p> <p>Congestionarea traficului și poluarea reprezintă o problemă și în RSE.În anul 2018 numărul vehiculelor rutiere înmatriculate în circulație a crescut cu 165% față de anul 2000.Infrastructura de transport nu este adaptată pentru a susține numărul ridicat de deplasări, mai ales în zonele periurbane.Trama stradală în mediile rezidențiale din periurban este neierarhizată și nemodernizată, iar legăturile cu polii de creștere sau orașele mari sunt puține și deja suprasolicitate.Transportul public urban reușește cu greu să deservească aceste zone, circulând doar pe principalele artere cu o</p>

		<p>frecvență scăzută. Dinamica spațială continuă a localităților urbane face ca acestea să fie dependente de autovehiculul personal. Traficul de tranzit prin zona centrală a orașelor este o problemă în arealele urbane care nu dispun de by-pass-uri, bretele.</p> <p>În teritoriul ITI DD, transportul pe apă este singura opțiune pentru mobilitatea pasagerilor și mărfurilor. Modernizarea serviciului existent pe căile navigabile actuale și reînnoirea flotei navale sunt vitale pentru nevoile actuale ale populației locale, turiștilor, precum și minimizarea impactul asupra mediului.</p> <p>În cadrul POR 2014-2020 s-au finanțat 27 de proiecte (din care 6 în cadrul ITI DD și 7 în cadrul SUERD), dar nevoile nu au fost acoperite și sunt în continuare necesare investiții pentru rețeaua de DJ (peste 200 km urmează a fi reabilitați/modernizați), achiziționarea de nave ecologice în vederea acoperirii nevoilor de transport public destinate pasagerilor din DD.</p> <p>Dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor de transport regional sunt necesare pentru creșterea capacității economice a zonei, a gradului de mobilitate al persoanelor și bunurilor, accesul facil al populației aflate în zonele rurale și în orașele de dimensiuni mici către furnizorii de servicii de sănătate, sociale și educative din marile municipii.</p>
<p>OP 4 O Europă mai socială și mai inclusivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</p>	<p><i>OS (ii)</i> <i>Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line</i></p>	<p>Resursele financiare insuficiente, lipsa raționalizării și a reabilitării planificate a infrastructurii școlare au afectat nu doar calitatea mediului școlar, ci și calitatea actului educațional. Numeroase școli sunt supra-populate, iar majoritatea infrastructurii este neadaptată accesului persoanelor cu dizabilități și neechipată corespunzător pentru a răspunde nevoilor specifice anumitor categorii de elevi.</p> <p>Conform datelor furnizate de autoritățile locale din regiune, situația actuală privind accesul și participarea la educație este caracterizată prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastructura educațională deficitară pentru toate nivelurile, inclusiv din perspectiva numărului și dotărilor laboratoarelor și atelierelor școlare, a terenurilor și a sălilor de sport, grupurilor sanitare, • depășirea tehnică și morală a mijloacelor de transport dedicate elevilor, precum și slaba organizare a transportului în mediul rural și distanța până la o unitate de învățământ reprezentând în unele cazuri motivul abandonului școlar, • nivelul redus de digitalizare (dispozitive, biblioteci digitale, aplicații digitale personalizate, eficiente și securizate) în special în mediul rural și comunitățile marginalizate, reduce accesul la un învățământ de calitate, • lipsa personalului specializat/pregătit, precum și a infrastructurii adecvate pentru unitățile de învățământ special. <p>Pe fondul numeroaselor reforme care au vizat învățământul profesional și tehnic, investițiile în infrastructura specifică au fost neglijate și s-au deteriorat/uzat moral. Accesul la acest tip de educație este condiționat de existența unor dotări adaptate la nevoile pieței muncii, dar și unor campusuri școlare la care să aibă acces un număr cât mai mare de elevi.</p>

		Infrastructura din învățământul superior nu este încă suficient modernizată pentru a răspunde standardelor de calitate academică și specializare tehnologică pentru a oferi studenților competențe cross-disciplinare.
OP 4 O Europă mai socială și mai inclusivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	<i>OS (v) Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economica, a incluziunii sociale și inovării sociale</i>	<p>Elevii și tinerii, mai ales cei care provin din familii cu venituri modeste nu au acces la serviciile turistice existente, din cauza veniturilor reduse.</p> <p>Taberele școlare din regiune reprezintă obiective cu tradiție pentru turismul educațional pentru elevi, dar și locuri unde copiii dezavantajați se pot afla într-un mediu prietenos care le permite integrarea. Infrastructura acestora este îmbătrânită și neadaptă la nevoile actuale de recreere ale copiilor și dezvoltarea lor poate contribui la integrarea socială și creșterea accesului elevilor și tinerilor la acest tip de servicii turistice.</p> <p>Din totalul de 18 centre de agrement/tabere școlare aflate în proprietatea Ministerului Tineretului și Sportului, la nivelul anului 2019 erau funcționale doar 11, celelalte necesitând investiții substanțiale pentru îmbunătățirea infrastructurii.</p> <p>Mai există o serie de centre de agrement/ tabere școlare aflate în proprietatea Administrațiilor locale, dar acestea, de asemenea, nu sunt funcționale, necesitând investiții substanțiale pentru îmbunătățirea infrastructurii.</p> <p>Regiunea dispune de un potențial turistic important în zonele de litoral, Delta Dunării și zonele montane, zone care oferă copiilor posibilitatea de a se recrea și vizita obiective culturale și de patrimoniu.</p>
OP 5 O Europă mai apropiată de cetățenii săi prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate tuturor tipurilor de teritorii	<i>OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în <u>zonele urbane</u>;</i>	<p>Valorificarea patrimoniului cultural pentru dezvoltarea durabilă a orașelor este subliniat în Agenda 2030, <i>OS 11: Orașe și comunități durabile</i>. De asemenea, Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural, menționează patrimoniul cultural ca o resursă importantă pentru viitor, care trebuie protejată, dezvoltată și promovată.</p> <p>Restaurarea patrimoniului cultural și industrial, în scopul de dezvoltare de activități economice, culturale și recreative, în conformitate cu principiile de dezvoltare participativă, va contribui la dezvoltarea inovării și creativității.</p> <p>Investițiile în turism pot crește atractivitatea și coeziunea regiunii.</p> <p>Baza materială din turism a fost realizată preponderent în secolul trecut, iar investițiile în întreținere și modernizare au fost puține și sporadice, conducând la o depreciere fizică și morală a acestora.</p> <p>Teritoriile locuite din cele mai vechi timpuri, orașele din Regiune dețin vestigii istorice și elemente arhitectonice de mare valoare, multe dintre acestea fiind în stare avansată de degradare și existând riscul ca ele să se piardă definitiv. Este necesar ca acestea să fie puse în valoare inclusiv prin măsuri de regenerare urbană, creșterea accesibilității, dar și amenajarea unor spații publice de calitate care vor contribui implicit la îmbunătățirea vieții din comunitate.</p>

<p>OP 5 O Europa mai apropiata de cetatenii sai prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate tuturor tipurilor de teritorii</p>	<p><i>OS (ii)</i> <i>favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu,</i> <i>patrimoniului cultural,</i> <i>patrimoniului natural,</i> <i>turismului sustenabil și securității în <u>afara zonelor urbane</u></i></p>	<p>Patrimoniului natural al regiunii este reprezentativ la nivel european și național:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delta Dunării, obiectiv natural unic la nivel mondial, rezervație a biosferei, patrimoniu natural mondial UNESCO și zonă umedă de importanță internațională RAMSAR; - Ariile naturale protejate de importanță națională, europeană și mondială, reprezintă mai mult de 1/3 din teritoriul deținut la nivel național - 144 de arii naturale protejate de interes național; - rezervatiile naturale din zona montana: Munții Buzăului, Munții Vrancei, Munții Măcin (cel mai vechi lanț muntos din România); - Lacuri naturale cu proprietăți terapeutice (Lacul Techirghiol, Lacul Sărat) <p>Aceste obiective sunt insuficient exploatate din punct de vedere turistic din cauza accesibilității și conectării precare a acestora la infrastructura de transport, dar și din pricina lipsei infrastructurii adecvate care să susțină desfășurarea de activități turistice (utilități, alei, trasee, puncte de observare, iluminat, toalete etc.).</p> <p>Promovarea și exploatarea turistică a acestor obiective de patrimoniu natural va spori exponențial atractivitatea Regiunii și va genera valoare adăugată, susținând economiile locale. Prin investiții, acestea pot fi integrate în circuitul turistic itinerant și ar permite realizarea unui turism educațional, de incluziune dar și pentru promovarea și perpetuarea tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor regiunii.</p> <p>Dezvoltarea patrimoniului natural și ecoturismului sunt identificate ca și priorități în Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 dar și în Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 – 2026. Obiectivele principale susțin între altele dezvoltarea durabilă a turismului într-o manieră în care resursele de mediu, culturale și de patrimoniu să fie apreciate în prezent și păstrate pentru generațiile viitoare și recunoașterea turismului ca factor cheie în cadrul economiei și un generator de locuri de muncă.</p> <p>În Regiune există mai multe stațiuni turistice (balneare, climatice și balneoclimatice), recunoscute la nivel național a căror infrastructură turistică și urbană necesită reabilitare și modernizare.</p>
---	--	---

*Dedicated priorities according to ESF+ Regulation

For the EMFAF:

Table 1A			
Policy objective	Priority	SWOT analysis (for each priority)	Justification (summary)
		Strengths [10 000 per priority]	[20 000 per priority]
		Weaknesses [10 000 per priority]	
		Opportunities [10 000 per priority]	
		Threats [10 000 per priority]	

		Identification of needs on the basis of the SWOT analysis and taking into account the elements set out in Article 69 (5) of the EMFAF Regulation [10 000 per priority]	
--	--	--	--

2. Priorities

Reference: Article 17(2) and 17(3)(c)

2.A Priorities other than technical assistance

2.A.1 Axa Prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

8

☐	This is a priority dedicated to youth employment
☒	This is a priority dedicated to innovative actions
☐	This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> *
☐	This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> ⁹
☐	This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐	This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.1.1 Specific objective¹⁰

OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p><i>Text field [8 000]</i></p> <p>Principalele acțiuni din cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacității și creșterea eficacității sistemului regional de inovare, încurajarea colaborării dintre cercetare și industrie, dezvoltarea și valorificarea infrastructurilor de cercetare, cu scopul specializării inteligente a economiei regionale. <i>Abordarea va fi integrată fiind eligibile și activități conform OS a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.</i></p> <p><i>Acțiunea 1.1 – Susținerea activităților de inovare</i></p> <p>Operațiunea A (proof of concept) Activități specifice cu caracter inovativ realizate de IMM-uri, cu scopul principal de a demonstra funcționalitatea și de a verifica un anumit concept de produs, serviciu sau proces care poate fi realizat și pus pe piață, stimulând astfel cercetarea la nivelul firmelor.</p>

⁸ Parliament added into this table a row 'This is a priority dedicated to Child Guarantee' - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹⁰ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Proiectele vor avea ca scop creșterea gradului de inovare al IMM-ului prin implementarea unui concept inovativ (Proof-of-Concept) în domeniile de specializare inteligentă și vor viza realizarea unei cercetări inovative privind nivelul de dezvoltare tehnologică în IMM-uri pentru a susține atingerea temei de cercetare de la TRL 4 și/sau TRL5 cu scopul de a demonstra funcționalitatea și de a verifica un anumit concept de produs, serviciu sau proces care poate fi realizat și pus pe piață.. Acțiunea este continuarea intervențiilor similare finanțate prin intermediul POR 2014-2020 ca urmare a *Inițiativei Lagging-behind Regions*.

Tipuri de activități orientative:

- dotarea cu active corporale (echipamente tehnice, mașini, instalații și utilaje);
- dotarea cu active necorporale;
- achiziția de servicii;
- instruire specifică pentru personalul din IMM pentru upskilling tehnologic în domeniul temei de cercetare vizate

Operațiunea B (Creșterea inovării în companii)

Această acțiune este continuarea intervențiilor similare finanțate prin intermediul POR 2014-2020 ca urmare a *Inițiativei Lagging-behind Regions*.

Construcția portofoliului RIS3 a fost și este un proces transparent în care au fost implicați actorii cheie din sistemul helixului cvadruplu, majoritatea proiectelor fiind generate în cadrul atelierelor EDP, pornind de la nevoi, provocări și bariere identificate de actorii cheie.

Vor fi sprijinite proiecte cu o **abordare multidisciplinară**, urmărind **introducerea pe piață a rezultatelor cercetării** realizate în cooperare sau prin implicarea mai multor tipuri de actori cheie ai ecosistemului de inovare (helix cvadruplu), în special întreprinderi/mediul de afaceri și entități de CDI/universități/ cercetători) și vizând domeniile de specializare inteligentă. Proiectele vor avea două componente, una reprezentată de realizarea cercetării, iar a doua privind introducerea în producție a rezultatelor obținute prin cercetare.

Tipuri de activități orientative:

- activități de cercetare aplicată și dezvoltare tehnologică
- activități de dezvoltare experimentală (de ex. construire și testare prototipuri, serie 0, realizare și operare planuri pilot, activități necesare producției experimentale și testării, etc.)
- activități de inovare (obținerea și validarea proprietății industriale, standardizarea produselor/ serviciilor/ proceselor, consultanță pentru inovare sau servicii de sprijinire a inovării, dezvoltare platforme comune pentru knowledge share etc.)
- activități de introducere în producție (de ex. pregătirea documentației tehnico-economice necesare, pregătire de fabricație/punere în funcțiune/operare/aplicare, inclusiv specializări necesare pentru personalul din IMM etc.)
- activități de comercializare (inclusiv studii de piață, de marketing, de stimulare a cererii, certificarea produselor/ serviciilor/ proceselor etc.) și internaționalizare legate direct de rezultatul cercetării destinate pieței
- activități de investiții în infrastructura necesară implementării proiectului, echipamente, management de proiect, comunicare și vizibilitate

Acțiunea 1.2 - Specializare inteligentă regională

Sunt vizate domeniile de specializare inteligentă prin introducerea în activitatea proprie **IMM-ului** a unei **inovații de produs, de proces, organizațională și/sau de marketing**, inclusiv brevetarea acestora complementar cu acțiunea 1.1 care sprijină cercetarea și transpunerea rezultatului cercetării în piață.

Tipuri de activități orientative:

- dotare cu active corporale și necorporale și extinderea spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor, după caz construcția de spații suplimentare;
- activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice;
- activități specifice procesului de internaționalizare (participarea la târguri și expoziții internaționale, investiții în adaptarea proceselor tehnologice de producție la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor de export, etc).

Acțiunea 1.3 Sprijinirea transferului tehnologic pentru creșterea gradului de inovare a întreprinderilor

Sunt vizate entitățile de inovare și transfer tehnologic, inclusiv a Parcurilor Științifice și Tehnologice în vederea realizării transferului rezultatelor cercetării către mediul de afaceri.

Tipuri de activități orientative:

- crearea și dezvoltarea EITT, inclusiv PST prin construcția, modernizarea, extinderea și dotarea cu active corporale și necorporale a acestora;
- achiziționarea de servicii de TT specifice și activități de internaționalizare.

În ceea ce privește domeniul **CDI**, există **complementarități** între POR, POCIDIF, POEO, POTJ, POS, PAP și PNS. POR SE va sprijini investiții care vizează în principal dezvoltarea activității CDI regionale în folosul întreprinderilor, sprijinirea IMM-urile în domenii de specializare inteligentă, sprijinirea transferului tehnologic și dezvoltarea capacității și competențelor în specializare inteligentă. Prin POCIDIF se au în vedere investiții la nivel național de dezvoltare a capacității CDI a organizațiilor publice de cercetare în mare parte, dar și a întreprinderilor mari, inclusiv integrarea ecosistemului național CDI în spațiul internațional de cercetare, precum și dezvoltarea de mari infrastructuri CDI. Prin POEO sunt propuse spre finanțare măsuri de adaptare a ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, iar POS va finanța infrastructuri privind cercetarea din domeniul medical și măsuri de tip FSE+ care susțin cercetarea în sănătate. Finanțarea unor activități privind transferul tehnologic și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători sunt avute în vedere și în POTJ în măsura în care în PTTJ Galați se vor identifica acest tip de investiții ca fiind prioritare. PAP și PNS susțin cercetarea și inovarea prin finanțarea parteneriatelor de cercetare din domeniile pescuit și agricultură, respectiv cooperarea în cadrul Parteneriatului European pentru Inovare (PEI) între fermieri, procesatori și unități de cercetare/universități și alți actori relevanți pentru dezvoltarea și/sau aplicarea de soluții inovative în sectorul agroalimentar.

Dezvoltarea capacității de cercetare și inovare a economiei regionale și alinierea acesteia la nevoile mediului de afaceri este susținută complementar prin măsurile de reformă ale PNRR care vizează îmbunătățirea cadrului legal pentru parteneriatul public-privat în domeniul activităților privind transferul tehnologic și dezvoltarea de mecanisme instituționale și financiare specifice transferului tehnologic. Investițiile finanțate prin PNRR vizează infrastructura INCD-urilor în domeniile tehnice/inginerie și agroalimentar.

La nivel european, POR SE se află în sinergie cu programul Orizont Europa (colaborare multinațională în cercetare și inovare) și Programul Spațial European (dezvoltarea unui sector manufacturier și al serviciilor inovativ și competitiv).

Activitățile POR SE contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pilonul 3 *Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor și investiția în oameni și capacități.*

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Acțiunea 1.1 Susținerea activităților de inovare

Grupul țintă vizat de această acțiune cuprinde reprezentanți ai helixului cvadruplu cum ar fi autorități publice, microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, universități, organizații CDI, cercetătorii și salariați implicați în activitățile de cercetare-dezvoltare, EITT-uri, ONG-uri.

Acțiunea 1.2 - Specializare inteligentă regională

Grupul țintă vizat de această acțiune cuprinde microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniile de specializare inteligentă identificate.

Acțiunea 1.3 Sprijinirea transferului tehnologic pentru creșterea gradului de inovare a întreprinderilor

Grupul țintă vizat de această acțiune cuprinde EITT-urile, organizațiile CDI, firmele care introduc în activitatea lor un rezultat al cercetării prin transfer tehnologic, precum și cercetătorii și salariați implicați în activitățile de cercetare-dezvoltare și transfer tehnologic.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
1	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	Întreprinderi		
				RCO 02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Întreprinderi		
				RCO 07	Instituții de cercetare care participă la proiecte	Instituții de cercetare		

					de cercetare comune				
				RCO 08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare		Euro		
				RCO 10	Întreprinderi care cooperează cu instituții de cercetare		Întreprinderi		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
1	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	FED R	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	Întreprinderi		2021		MyS mis	
				RCR 05	IMM-uri care inovează in-house	Întreprinderi		2021		MyS mis	

2.A.1.1 Specific objective¹¹

OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

¹¹ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Acțiunea 1.4 Creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri

Această acțiune sprijină transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale, pentru a atinge o intensitate digitală cât mai mare.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de activități orientative:

- dotare cu active corporale și necorporale în vederea creșterii gradului de digitalizare, cu excepția lucrărilor de construcții;
- audit în domeniul securității cibernetice și protecției datelor;
- activități de specializare și modernizare digitală, inclusiv alfabetizare digitală, transfer de cunoștințe;
- promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor pentru promovare, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice;
- activități de creștere a prezenței online.

În cadrul acestei operațiuni sunt eligibile și activități conform OS a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

Domeniul **digitalizare** este vizat de mai multe programe, respectiv POR-uri, POCIDIF, POTJ, POS, PNRR și PNS. POR SE va susține transformarea digitală a IMM-urilor. POCIDIF susține investiții în infrastructura digitală în domeniul educației și culturii, dezvoltarea de sisteme informatice din administrația publică centrală și interoperabilitatea acestora și va sprijini DIH-urile. Prin POS se va asigura finanțarea infrastructurii de informatizare a sistemului medical și măsuri FSE+ care susțin informatizarea și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție și tratament. Prin POTJ vor fi avute în vedere investiții în digitalizare și competențe digitale avansate în administrația publică și întreprinderi, pentru zonele vizate de acest program, în măsura în care aceste domenii vor fi identificate ca priorități în planurile de tranziție justă.

PNRR va sprijini digitalizarea sistemului de administrare fiscală și a celui vamal, a activității marilor servicii publice de sănătate și a activităților specifice unităților subordonate Ministerului Justiției.

Implementarea politicii agricole va asigura prin PNS înființarea/adaptarea unui sistem de informare, inovare și consultanță în agricultură (AKIS), precum și susținerea acțiunilor de tip „smartvillages” prin LEADER (revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile LEADER).

La nivel european, POR SE este complementar cu Programul Europa Digitală, care sprijină adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligența artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății. Activitățile POR SE contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pilonul 3 Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor și investiția în oameni și capacități.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Acțiunea 1.4 Creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri

Grupul țintă vizat de această acțiune este reprezentat de microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, utilizatorii de produse

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Una dintre nevoile identificate în cadrul Strategiei integrate de Dezvoltare Deltei Dunării este sprijinirea cu prioritate a investițiilor realizate de IMM în domeniul TIC și crearea de legături mai strânse cu centrele TIC pentru a dezvolta tipul și calitatea serviciilor pe care le poate furniza. Integrarea verticală a tehnologiei TIC este acum minimă deși poate genera aplicații potențiale pentru creșterea capacității întreprinzătorilor locali de a-și dezvolta afacerile și de a crea conexiuni cu experții TIC. Având în vedere specificitatea teritoriului ITI, cu zone întinse de apă și localități greu accesibile, precum și densitatea mică a IMM-urilor, investițiile privind digitalizarea sunt vitale pentru dezvoltarea mediului de afaceri local.

Acțiunea 1.4 ITI Creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri

Această acțiune sprijină transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale, pentru a atinge o intensitate digitală cât mai mare.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de acțiuni orientative:

- dotare cu active corporale și necorporale în vederea creșterii gradului de digitalizare;
- audit în domeniul securității cibernetice și protecției datelor;
- activități de specializare și modernizare digitală, inclusiv alfabetizare digitală, transfer de cunoștințe;
- promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor pentru promovate, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice;
- activități de creștere a prezenței online.

În cadrul acestei operațiuni sunt eligibile și activități conform OS a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
1	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	Întreprinderi		
				RCO 02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Întreprinderi		

	și al guvernelor									
--	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
1	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	FED R	Regiuni mai puțin dezvoltate	RC R 13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	Întreprinderi		2021		My SMS	

2.A.1.1 Specific objective¹²

OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p>Text field [8 000]</p> <p><u>Acțiunea 1.5 Sprijinirea companiilor inovative și creșterea ratei de supraviețuire a acestora prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri</u></p> <p>Această acțiunea vizează în special acordarea de sprijin firmelor nou înființate în vederea creșterii ratei de supraviețuire a acestora în primii ani de la înființare prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri. Incubatorul de afaceri este o structură partenerială locală sau regională, care urmărește crearea unui mediu favorabil, sustenabil, pentru întreprinderile mici și mijlocii nou înființate și cele inovative stimulându-le potențialul de dezvoltare și de viabilitate, ajutându-le să supraviețuiască și să crească în perioada de început, atunci când sunt cel mai vulnerabile. Acceleratorul de afaceri reprezintă incubatorul de afaceri care asigură accesul la fonduri, în etape, pentru rezidenți, în scopul lansării pe piață a unui produs sau serviciu într-o perioadă scurtă de timp. Aceste structuri sunt constituite pentru sprijinirea firmelor nou înființate și a celor cu un istoric scurt de funcționare, pentru a furniza servicii suport de afaceri și capital Astfel se au în vedere măsuri integrate care să finanțeze infrastructura, inclusiv</p>
--

¹² Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

utilitățile structurilor suport de afaceri, iar ulterior acordarea de sprijin financiar firmelor incubate. Aceste activități vor contribui la consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor, cu atât mai mult cu cât se va lua în considerare complexitatea serviciilor și capacitatea incubatoarelor de a furniza servicii specifice pentru IMM-uri.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de activități orientative:

- crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dotarea acestora cu utilități și echipamente necesare prestării serviciilor oferite firmelor
- dezvoltarea serviciilor aferente;
- sprijin financiar acordat pentru dezvoltarea și susținerea activității firmelor incubate.

Acțiunea 1.6 Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor

Această acțiune vizează creșterea competitivității IMM-urilor din Regiunea Sud-Est. Vor fi eligibile doar investițiile care vizează modernizarea tehnologică a IMM-ului, în vederea unei **îmbunătățiri semnificative** a capacității tehnice, industriale și organizaționale de a gestiona dezvoltarea de produse și servicii.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de activități orientative:

Operațiunea A (creșterea competitivității IMM-urilor)

- construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor;
- dotare cu active corporale și necorporale;
- activități soft (ex: practici de management, procese de producție, utilizarea IT, proprietate intelectuală, competențe și abilități la locul de muncă, etc)
- activități de marketing și internaționalizare;

Operațiunea B (clustere)

- susținerea clusterelor pentru creșterea competitivității prin sprijinirea inovării întreprinderilor și a integrării acestora în lanțuri de valoare la nivel global.

În domeniul **competitivitate/antreprenoriat** s-a avut în vedere complementaritatea între POR, POCIDIF, POEO, POTJ, PNRR, PNS și PAP. POR SE va finanța antreprenoriatul și infrastructurile suport pentru afaceri, creșterea competitivității IMM-urilor și sprijinirea clusterelor, iar prin POCIDIF se va oferi sprijin prin instrumente financiare pentru întreprinderi. Prin POEO va fi asigurată adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și acțiuni de antreprenoriat și economie socială. POTJ va finanța investiții pentru crearea de noi întreprinderi, inclusiv susținerea acestora prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică a zonelor vizate de acest program. PNRR sprijină complementar dezvoltarea sistemelor antreprenoriale și industriale dezvoltate în parteneriat cu autorități publice locale - întreprinderi mici și mijlocii și a activităților economice la nivelul IMM-urilor din domeniul agro-alimentar și al construcțiilor. PNS sunt susținute IMM-uri în agricultură și industrie alimentară. Cu precădere în mediul rural este susținută înființarea (start-up) și dezvoltarea activităților neagricole, microîntreprinderile indiferent de activitate, activități de agrement și activități productive, inclusiv în domeniul bioeconomiei. Deasemenea, în domeniul pescuitului, PAP finanțează înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură și a unităților de prelucrare și comercializare a peștelui

Intervențiile privind sprijinirea IMM sunt complementare și cu următoarele programe UE: Piața Unică (competitivitatea întreprinderilor, concurență loială), Orizont (Tehnologii de producție, digitale; materialele avansate; industriile circulare; industriile ecologice și cu emisii scăzute de dioxid de carbon) și Europa digitală (competențe digitale avansate, asigurarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale în întreaga economie și societate).

Activitățile POR SE contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pilonul 3 Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor.

Proiectul Danubius-RI a fost desemnat Proiect fanion al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (2013) și va fi finanțat prin intermediul POCIDIF ca proiect strategic. RO va găzdui 3 componente, respectiv HUB-ul (centrul de coordonare generală – capacități cheie științifice, de educație și analitice, sau nucleul central ce include atât laboratoare de cercetare, cât și partea administrativă a întregii infrastructuri), Supersite-ul Delta Dunării (Rezervația Biosferei Delta Dunării, utilizată ca laborator natural pentru cercetări, măsurători și testări de soluții de management sustenabil) și Centrul de Date (infrastructura hardware și software necesară portalului de acces al Danubius-RI către comunitatea globală de utilizatori virtuali), iar firmele care vor beneficia de serviciile acestora vor primi punctaj suplimentar în cadrul acțiunii 1.6 ITI.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Acțiunea 1.5 Sprijinirea companiilor inovative și creșterea ratei de supraviețuire a acestora prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri.

Grupul țintă vizat de această acțiune este reprezentat de incubatoarele și acceleratoarele de afaceri și firmele care primesc sprijin prin intermediul acestora (start-up-urile, spin-off-urile, IMM-urile nou înființate).

Acțiunea 1.6 Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor

Grupul țintă vizat de această acțiune este reprezentat de microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, clustere și firmele care sunt membre ale acestora.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Pentru a maximiza potențialul economic al dezvoltării mediului de afaceri în Delta Dunării, acesta trebuie să fie integrat în economia regională. Acest lucru este posibil numai dacă există sisteme de sprijin suficiente și relevante, care să faciliteze dezvoltarea unor microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii. Teritoriul ITI Delta Dunării necesită un efort proactiv de a promova și încuraja antreprenoriatul, precum și de a dezvolta structuri suport de afaceri.

Acțiunea 1.5 ITI Sprijinirea companiilor inovative și creșterea ratei de supraviețuire a acestora prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri

Această acțiune vizează în special acordarea de sprijin firmelor nou înființate în vederea creșterii ratei de supraviețuire a acestora în primii ani de la înființare prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri. Astfel se au în vedere măsuri integrate care să finanțeze infrastructura, inclusiv utilitățile structurilor suport de afaceri, iar ulterior acordarea de sprijin financiar firmelor incubate. Aceste activități vor contribui la consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor, cu atât mai mult cu cât se va lua în considerare complexitatea serviciilor și capacitatea incubatoarelor de a furniza servicii specifice pentru IMM-uri.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de activități orientative:

- crearea/ modernizarea/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dotarea acestora cu utilități și echipamente necesare prestării serviciilor oferite firmelor aferente.

- dezvoltarea serviciilor aferente;
- sprijin financiar acordat pentru dezvoltarea și susținerea activității firmelor incubate.

Ațiunea 1.6 ITI Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor

Această acțiune vizează creșterea competitivității IMM-urilor din zona ITI Delta Dunării. Vor fi eligibile doar investițiile care vizează modernizarea tehnologică a IMM-ului, în vederea unei **îmbunătățiri semnificative** a capacității tehnice, industriale și organizaționale de a gestiona dezvoltarea de produse și servicii.

În acest sens, se pot realiza următoarele tipuri de activități orientative:

Operațiunea A ITI (creșterea competitivității IMM-urilor)

- construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor;
- dotare cu active corporale și necorporale;
- activități soft (ex: practici de management, procese de producție, utilizarea IT, proprietate intelectuală, competențe și abilități la locul de muncă, etc)
- activități de marketing și internaționalizare;

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Text field [1 000]

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
1	OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	Întreprinderi		
				RCO 02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Întreprinderi		
				RCO 04	Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	Întreprinderi		
				RCO 15	Capacități create pentru incubatoare	Întreprinderi		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
1	OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	FED R	Regiuni mai puțin dezvoltate	RC R 18	IMM-uri care utilizează serviciile incubatorului după crearea incubatorului	Intreprinderi	0	2021		My SMI S	
				RC R 19	Intreprinderi cu cifra de afaceri mai mare	Intreprinderi	0	2021		My SMI S	

2.A.1.1 Specific objective¹³

OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

Mecanismul de descoperire antreprenorială (MDA) implementat la nivelul regiunii s-a desfășurat în baza Metodologiei elaborate de Centrul Comun de Cercetare al DG Regio și a implicat o mare varietate de actori din ecosistemul regional, abordând conceptul Cvadruplu Helix. Această abordare este una de “bottom-up” și urmărește posibilitatea de depășire a limitelor proprii între diferitele grupuri de actori interesați, identificarea unor antreprenori noi, cu idei inovatoare, a unor campioni nedescoperiți sau a persoanelor care au potențial în acest sens. În urma experienței din perioada anterioară de programare, în ceea ce privește procesul de specializare inteligentă, s-a remarcat faptul că atelierele de descoperire antreprenorială au declanșat și facilitat un proces mai sistematic de învățare organizațională, ceea ce constituie o bază pentru continuarea eforturilor instituționale de sprijinire a actorilor regionali, parte din cvadruplu helix implicați în procesul de descoperire antreprenorială.

Nevoia de dezvoltare a competențelor la nivelul IMM-urilor privind specializarea inteligentă și tranziția industrială poate fi adresată prin activități de instruire și sprijin pentru dezvoltarea de proiecte, prin facilitarea interacționii cu ceilalți actori și schimb de experiență pentru stimularea inovării în regiune, facilitând colaborarea cu furnizori de formare specializați, precum și cu universitățile din regiune care pot dezvoltate curricule dedicate.

Implicarea activă a IMM-urilor și a celorlalți actori din cvadruplu helix va contribui va contribui la implementarea cu succes a Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027, realizarea unei monitorizări constructive a acestora și implicit la atingerea obiectivelor stabilite.

¹³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Dat fiind că asigurarea structurii instituționale de governanță a RIS3 este condiție favorizantă pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027, măsurile se vor concentra asupra creșterii capacității administrative a structurii de guvernare regională în vederea atingerii obiectivelor stabilite pentru gestionarea și monitorizarea RIS3, cu impact asupra bunei guvernante a RIS3 și parteneriatului activ în cadrul proceselor de planificare, implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a strategiei și a mecanismului de descoperire antreprenorială.

În acest sens se pot realiza următoarele activități orientative:

- dezvoltarea competențelor la nivelul entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială, cu precădere pentru IMM-uri pe teme cum ar fi managementul inovării, antreprenariat, tranziție industrială, transfer tehnologic, tehnologiile avansate, proprietate intelectuală, etc;
- formarea de competențe cheie pentru specializare inteligentă și pentru desfășurarea în condiții optime a procesului de descoperire antreprenorială din fiecare domeniu cu potential de specializare inteligentă regional (inclusive maparea nevoilor de formare, dezvoltarea programului de formare, implementarea, evaluarea și diseminarea rezultatelor);
- asigurarea implementării Mecanismului de Descoperire Antreprenorială (MDA) și a capacității administrative a actorilor regionali implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea strategiilor de specializare inteligentă și de operationalizare a propunerilor de proiecte aferente RIS3;

OS a (iv) nu va finanța activități specifice FSE+, așa cum sunt ele definite în art. 4, pct 1 al propunerii de Regulamentul al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul social european Plus (FSE+) sau cursuri de calificare pentru competențe orizontale (ex: aptitudini digitale de bază).

În domeniul privind **dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă** s-a avut în vedere complementaritatea între POR, POCIDIF, POEO și POTJ.

POR SE va finanța dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă la nivelul IMM-urilor și a actorilor din cvadruplu helix, precum și capacitatea administrativă a acestora în implementarea MDA și implementarea/monitorizarea RIS3, în timp ce POCIDIF va oferi sprijin pentru capacitate administrativă a actorilor implicați în MDA (așa cum rezultă din Metodologia de desfășurare a procesului de descoperire antreprenorială la nivel național din SNCDI) și dezvoltarea de abilități și competențe privind utilizarea echipamentelor achiziționate în cadrul programului. Prin POEO va fi asigurată adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și acțiuni de antreprenariat și economie socială. POTJ va finanța prin prioritatea 4. – *O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată* programe de calificare sau instruire adaptate nevoilor forței de muncă și a actualilor și potențialilor angajatori sprijind inclusiv reinsertia pe piața forței de muncă a grupurilor vulnerabile.

Activitățile POR SE contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pilonul 3 *Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor și investiția în oameni și capacități.*

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul țintă vizat de aceste activități este reprezentat de IMM-uri, universități, centre de formare, organisme de cercetare, EITT-uri, antreprenori, angajați ai IMM-urilor.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
1	OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 16	Participări ale stakeholderilor în procesul de descoperire antreprenorială	Participări ale stakeholderilor		
				RCO 101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	Intreprinderi		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
1	OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 98	Angajați din IMM-uri care finalizează cursuri pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și	Intreprinderi	0	2020		My SMI S	

	antreprenoriat				antreprenoriat (în funcție de tipul de competență : tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele)						
--	----------------	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field						
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)	
1	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	001		
				002		
				003		
				004		
				005		
				006		
				007		
				008		
				009		
				020		
				021		
			OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	010		
				OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	014	
					015	
			019			

			OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	016	
--	--	--	---	------------	--

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
1	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	01	
			OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	01	
			OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	01	
			OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
1	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	48	
			OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	48	
			OS (iii) Impulsionarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	17	
			OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	48	
				17	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.2 Axa Prioritară 2 - O regiune cu orase SMART¹⁴

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁵
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.2.1 Specific objective¹⁶

OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor

2.A.2.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p>Text field [8 000]</p> <p><u>Actiunea 2.1. Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii prin digitalizarea serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional</u></p> <p>Tipurile de acțiuni propuse în cadrul acestei axe prioritare au ca scop promovarea utilizării tehnologiilor smart/digitale pentru dezvoltarea durabilă a orașelor din regiune. Se urmărește pe de o parte facilitarea tranziției către o administrație „smart” prin digitalizarea administrației publice și pe de altă parte, implementarea de proiecte ce utilizează pe scară largă tehnologii „smart” în diverse domenii/sectoare, în funcție de nevoile specifice diagnosticate în orașele regiunii.</p> <p>În ceea ce privește tranziția către o administrație smart, procesul de digitalizare, care conduce la un acces mai ușor la datele și serviciile din sectorul public, va contribui la obținerea de beneficii economice și sociale, favorizarea participării sporite a cetățenilor la viața publică și combaterea diverselor forme de excludere.</p> <p>Regiunea Sud-Est se încadrează la un nivel scăzut de implementare a soluțiilor smart, atât în ceea ce privește digitalizarea activității administrațiilor locale sau facilitarea accesului cetățenilor la servicii publice digitale.</p> <p>În domeniul serviciilor publice, vor fi implementate operațiuni legate de furnizarea de noi servicii și îmbunătățirea funcționalității și a nivelului de maturitate a serviciilor disponibile deja. Resursele financiare alocate sub axa prioritară vor fi direcționate atât către intervenții care vizează creșterea sferei de date disponibile în formă digitală, cât și către proiecte care vizează îmbunătățirea disponibilității serviciilor publice furnizate prin mijloace electronice.</p> <p>În implementarea proiectelor „smart city”, este necesar ca autoritățile publice să abordeze aspectele de interoperabilitate necesare schimbului de date. Interoperabilitatea electronică reprezintă astfel o cerință de bază pentru ca un serviciu „smart” să existe și să funcționeze. Infrastructurile IT&C aferente serviciilor</p>
--

¹⁴ Parliament added into this table a row ‘This is a priority dedicated to Child Guarantee’ - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

¹⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹⁶ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

publice electronice ale autorităților publice trebuie să poată comunica și schimba date între ele în formate comune, inteligibile. Este necesar a se lua în considerare și schimbul de date între sisteme aparținând unor autorități publice diferite, cu specificații tehnologice diferite. De asemenea, se vor lua în seamă și aspectele ce țin de securitate cibernetică.

Tipurile de acțiuni propuse:

- susținerea digitalizării serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional
- dezvoltarea infrastructurii pentru interoperabilitate și redundanță în cadrul operațiunilor de digitalizare a serviciilor publice la nivel local și regional
- sustinerea dezvoltarii capacitatii de management a proiectului la nivel de beneficiar
- sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza și gestiona soluții de tip „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru ”smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii ”smart”.

În **domeniul digitalizării**, există **complementaritate** cu **POCIDIF**, care propune pe de-o parte investiții în infrastructura digitală în domeniul educației și culturii și pe de altă parte, dezvoltarea de sisteme informatice din administrația publică și interoperabilitatea acestora. În plus, sunt prevăzute proiecte de digitalizare a serviciilor publice. Prin **POS** se va asigura finanțarea infrastructurii de informatizare a sistemului medical și măsuri FSE+ care susțin informatizarea și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție și tratament.

La nivel european, POR SE este complementar cu **Programul Europa Digitală**, care urmărește să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligența artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetică, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății. Printre altele, programul va susține organizarea de cursuri de formare în domeniul competențelor digitale avansate pentru forța de muncă și pentru studenți, precum și pentru întreprinderile mici și mijlocii și pentru administrațiile publice. Europa digitală va veni să completeze o serie de alte programe care sprijină transformarea digitală, precum Orizont Europa și aspectele digitale aferente Mecanismului pentru interconectarea Europei.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul țintă vizat de aceste tipuri de acțiuni este reprezentat de:

- unitati administrativ teritoriale/populatia din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est
- unitati administrativ teritoriale/populatia din Zona urbana Functionala a Municipiilor reședință de județ
- populatia mediului urban si rural

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Actiunea 2.1. Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii prin digitalizarea serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional – teritoriul ITI Delta Dunării

Tipurile de activități propuse spre implementare pe teritoriul ITI Delta Dunării sunt în concordanță cu activitățile detaliate pentru întreaga Regiune de dezvoltare Sud-Est, respectiv:

- susținerea digitalizării serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional

- dezvoltarea infrastructurii pentru interoperabilitate și redundanță în cadrul operațiunilor de digitalizare a serviciilor publice la nivel local și regional
- susținerea dezvoltării capacității de management a proiectului la nivel de beneficiar
- sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza și gestiona soluții de tip „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru ”smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii ”smart”.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.2.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
2	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 14	Institutiile publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	nr		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
2	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 11	Utilizatori de servicii, produse și procese digitale publice noi și	Nr					

	companiilor, al organizațiilor or de cercetare și al guvernelor				îmbunătățite						
--	---	--	--	--	--------------	--	--	--	--	--	--

2.A.2.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
2	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	011	

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
2	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
2	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	48	
				17	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.3 Axa Prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul¹⁷

☐	This is a priority dedicated to youth employment
☐	This is a priority dedicated to innovative actions
☐	This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐	This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁸
☒	This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐	This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.3.1 Specific objective¹⁹

OS (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

2.A.3.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p>Text field [8 000]</p> <p><u>Actiunea 3.1 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (inclusiv a celor cu statut de monument istoric) și a clădirilor rezidențiale în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv consolidarea acestora în funcție de riscurile identificate (inclusiv seismice).</u></p> <p>În Raportul de țară privind România, se menționează că intensitatea energetică la nivel național se menține peste media UE și sărăcia energetică afectează o gospodărie din patru. Conform Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030, la nivel sectorial, sectorul rezidențial a avut cea mai mare pondere în total consum final de energie.</p> <p>SRTL presupune, suplimentar renovării clădirilor în scopul creșterii eficienței energetice, adoptarea tehnologiilor SRE precum instalarea de panouri solare termice, panouri fotovoltaice și pompe de căldură, ce vor susține îndeplinirea țintelor SRE-E și SRE-Î&R la nivelul anului 2030, asigurând creșterea producției de energie din surse regenerabile cu peste 0,2 Mtep. Strategia are în vedere trei pachete de renovare dintre care, pachetul mediu - renovare mai aprofundată cu o utilizare minimă a soluțiilor de energie din surse</p>

¹⁷ Parliament added into this table a row ‘This is a priority dedicated to Child Guarantee’ - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

¹⁸ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹⁹ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

regenerabile și pachetul maximal - renovare aprofundată, inclusiv toate opțiunile privind energia din surse regenerabile) sunt avute în vedere de POR SE.

Pentru perioada 2021-2027, promovarea măsurilor de eficiență energetică și a celor aferente energiei din surse regenerabile, rămâne una din prioritățile regiunii, în vederea asigurării țintelor de reducere a consumului de energie în clădiri și a reducerii gazelor cu efect de seră. În același timp, o importanță deosebită va fi acordată investițiilor în lucrările de prevenire/combateră a efectelor negative datorate riscului seismic major din regiune.

Tipurile de intervenții previzionate în cadrul acestei acțiuni se referă la:

- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, inclusiv a celor cu risc seismic;
- consolidarea capacității autorității de management și a autorităților publice în domeniul eficienței energetice;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a AM-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

Complementaritatea

Intervențiile sunt complementare cu cele realizate prin Programul Operational Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027.

Măsurile de eficiență energetică sprijinite prin PODD privesc îmbunătățirea eficienței energetice a IMM-urilor și a întreprinderilor mari, precum și măsuri de sprijin adiacente, precum sisteme și rețele inteligente de energie și soluții de stocare. Prin POR SE se finanțează creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și publice. Din perspectiva riscurilor, prin POR SE 2021-2027 se va finanța consolidarea în contextul investițiilor în clădiri prin prisma eficienței energetice, în timp ce prin PODD se va finanța riscul la inundații, secetă, eroziune costieră și sistemul de management al riscurilor.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul tinta vizat este reprezentat de:

- Autorități publice locale care detin cladiri publice în regiune;
- Autoritati publice centrale care detin cladiri publice în regiune;
- Asociațiile de locatari/ locatarii din blocurile de locuinte;
- Instituții publice locale și centrale;
- Cetățenii care interacționează cu instituțiile publice, în calitate de clienți.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Actiunea 3.1 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (inclusiv a celor cu statut de monument istoric) și a clădirilor rezidențiale în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv consolidarea acestora în funcție de riscurile identificate (inclusiv seismice) – vizează teritoriul ITI Delta Dunării

ITI DD - intervențiile vor avea la bază stragiile de dezvoltare urbană ale municipiului Tulcea și ale celorlate orașe din teritoriu.

Tipurile de activități propuse spre implementare pe teritoriul ITI Delta Dunării sunt în concordanță cu activitățile detaliate pentru întreaga Regiune de dezvoltare Sud-Est, respectiv:

- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, inclusiv a celor cu risc seismic;
- consolidarea capacității autorității de management, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților publice în domeniul eficienței energetice
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a AM-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
3	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 18	Locuințe performanță energetică îmbunătățită cu	Nr.		
				RCO 19	Clădiri publice performanță energetică îmbunătățită cu	mp		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
3	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 26	Consum primar anual de energie (din care: gospodării, clădiri publice, firme, alții)	MWh/year					

2.A.3.1 Specific objective²⁰

OS (vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare

2.A.3.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

Actiunea 3.2. Regenerarea spațiilor urbane, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane.

Această acțiune vizează **modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente, inclusiv parcuri urbane, acoperișuri verzi, grădini urbane etc.**

Lipsa spațiilor verzi accentuează puternic riscurile ecologice urbane și are un impact negativ asupra calității vieții și stării de sănătate a populației. Regiunea Sud-Est are o suprafață deficitară privind suprafața medie a spațiului verde pe locuitor, dacă se are în vedere norma OMS de 50 mp/locuitor, dar și standardul UE de 26 mp/locuitor. Dezvoltarea infrastructurii verzi poate fi un instrument important prin care orașele pot să reducă poluarea, dar și să-și sporească atractivitatea. Amenajarea spațiilor verzi prin adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi pot asigura menținerea unor condiții ecologice optime pentru speciile de faună și floră sălbatică din mediul urban (ex: amenajarea spațiilor verzi în scopul susținerii unor specii protejate sau polenizatori).

Tipurile de intervenții previzionate în cadrul acestei acțiuni se referă la:

- valorificarea terenurilor publice neutilizate prin transformarea acestora în spații verzi;
- îmbunătățirea/extinderea și modernizarea spațiilor verzi existente în orașe, inclusiv a accesibilității și conectivității acestora;
- crearea de facilități pentru recreere și spații verzi pe terenurile amenajate;
- extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban: realizarea alei pietonale, piste pentru bicicliști, crearea trotuare;
- realizarea sistemelor de irigații/sistemelor de iluminat pentru spațiile amenajate prin proiect;
- refacerea conectivității coridoarelor ecologice;
- identificarea și protejarea animalelor sălbatice ce se adăpostesc în clădirile supuse reabilitării;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a am-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare

Acțiunile sprijinite prin POR SE care vizează crearea/extinderea de spații verzi și crearea de infrastructuri verzi urbane sunt **complementare** în ceea ce privește îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării cu PODD care promovează conservarea naturii utilizând ca instrument principal dezvoltarea rețelei de arii protejate Natura 2000. În plus, pentru a asigura un management eficient la rețeaua Natura la nivel național, se urmărește și întărirea capacității administrative a ANANP, inclusiv a structurilor teritoriale astfel încât sistemul să devină operațional și să fie asigurat un management participativ al siturilor.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul tinta vizat de aceste acțiuni este reprezentat de:

- Unitățile administrativ teritoriale din mediul urban

²⁰

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

- Populatia din mediul urban
- Turiști

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR
Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Actiunea 3.2. Regenerarea spațiilor urbane, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane - vizează zonele urbane și teritoriul ITI Delta Dunarii

URBAN – intervențiile vor avea la bază Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbana (SIDU) în cazul municipiilor.

ITI DD - intervențiile vor avea la bază strategiile de dezvoltare urbană ale municipiului Tulcea și ale celorlate orașe din teritoriu.

Tipurile de activitati propuse spre implementare pe teritoriul ITI Delta Dunarii sunt in concordanta cu activitatile detaliate pentru intreaga Regiune de Dezvoltare Sud-Est, respectiv:

- valorificarea terenurilor publice neutilizate prin transformarea acestora în spații verzi;
- îmbunătățirea/extinderea și modernizarea spațiilor verzi existente în orașe, inclusiv a accesibilității și conectivității acestora;
- crearea de facilități pentru recreere și spații verzi pe terenurile amenajate
- extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban: realizarea alei pietonale, piste pentru bicicliști, crearea trotuare
- realizare sistem de irigații/sistem de iluminat pentru spațiile amenajate prin proiect
- refacerea conectivității coridoarelor ecologice;
- identificarea și protejarea animalelor sălbatice ce se adăpostesc în clădirile supuse reabilitării;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a am-ului si a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR
Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR
Nu este cazul

2.A.3.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
3	(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii,	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 36	Infrastructura verde care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri	Ha		

	biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare				decat schimbările climatice				
--	--	--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
3	(vii) Îmbunătățire a protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate	Nr.					

2.A.3.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
3	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	025	
				026	
			(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în	050	

			mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare		
--	--	--	--	--	--

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
3	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	01	
			(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
3	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	17	
				32	
				37 pentru non SIDU	
			(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității, și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare	17	
				32	
				37 pentru non SIDU	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.4 Axa Prioritară 4 – O regiune cu emisii de carbon reduse²¹

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> *
☐ This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> ²²
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.4.1 Specific objective²³

OS (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon

2.A.4.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p>Text field [8 000]</p> <p><u>Actiunea 4.1 Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședința de județ și zona lor funcțională prin investiții pentru dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi, culoare de mobilitate), bazate pe planurile de mobilitate urbana durabila.</u></p> <p>Orașele din Regiunea Sud-Est trebuie să continue investițiile bazate pe strategiile de dezvoltare urbană și pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă pentru promovarea mobilității multimodale durabile care au identificat nevoile de investiții cu un rang înalt de prioritate și care se referă la dezvoltarea modurilor de transport durabile: transportul public cu emisii scăzute de dioxid de carbon și modurile de transport active, care vor reduce congestia, emisiile poluante, accidentele rutiere.</p>

²¹ Parliament added into this table a row ‘This is a priority dedicated to Child Guarantee’ - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

²² In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

²³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Investițiile în orașele regiunii în ceea ce privește transportul public electric sau ecologic din perioada actuală de programare 2014-2020 sunt insuficiente față de nevoile existente, astfel încât transportul public să poată deveni o alternativă viabilă transportului rutier cu mașina personală.

De asemenea, este nevoie de continuarea investițiilor pentru promovarea ciclismului în orașe, în vederea punerii statutului de ciclism pe o poziție egală cu celelalte moduri de transport, în ceea ce privește politicile și investițiile. Ciclismul este un instrument principal de reducere a congestiei în trafic. Alături de mersul pe jos, ciclismul este cel mai "curat" mod de transport din punct de vedere al emisiilor de gaze cu efect de seră și prezintă avantaje pentru mediul înconjurător și sănătate.

În domeniul infrastructurii pentru pietoni, problemele cu care se confruntă orașele sunt siguranța pietonilor, lipsa unor coridoare pietonale de calitate, pe alte aliniamente decât ale marilor artere de circulație, care să conecteze între ele zonele orașului. Este necesar un efort financiar și logistic considerabil pentru modernizarea infrastructurii pietonale, nu doar în centrul orașului, ci și în cartierele de locuințe. O rețea integrată de alei pietonale și piste de biciclete ar trebui să acopere întregul oraș, acordându-se o atenție deosebită traseelor de la /către: universități, școli, parcuri, locuri de interes turistic și cultural, centre de birouri, centre comerciale, instituții publice, etc

Pentru ca mobilitatea urbană să devină mai ecologică în Regiunea Sud Est, aceasta trebuie să aibă parte de o organizare mai eficientă bazată pe digitalizare, pe partajarea de date și pe standarde interoperabile. Acest lucru va permite gestionarea inteligentă a traficului și mobilitatea din ce în ce mai automatizată în toate modurile de transport, ceea ce va duce la reducerea congestiei traficului.

De asemenea, va fi nevoie și de dezvoltare a sistemelor de e-ticketing, testarea și implementarea unor platforme de tip Mobility as a Service / Mobilitatea ca un Serviciu, conturarea unei rețele de noduri și puncte intermodale, facilități de tip park & ride, car-sharing.

Pentru noua perioadă de programare se vor finanta proiectele incluse in PMUD-urile actualizate.

Tipurile de interventii previzionate in cadrul acestei actiuni se refera la:

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sistemelor de transport public curat (trasee pietonale, statii de alimentare cu combustibili alternativi etc);
- achiziționare/ modernizare material rulant pentru sistemul de transport public urban curat,
- achiziționare autobuze pentru transport urban curat, inclusiv biciclete, sisteme de bike -sharing sau alte mijloace de transport ecologice;
- dezvoltarea sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic;
- dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă;
- sprijin pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport, plecând de la analiza comportamentului și nevoilor utilizatorilor transportului public.
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a am-ului si a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

Investițiile în infrastructura locală sau regională pot fi finanțate doar ca un element necesar și complementar (non-dominant) al proiectului pe un sistem de mobilitate urbană durabilă.

Măsurile hard pot fi complementare cu măsuri soft, de educație pentru mediu, care își propune să promoveze utilizarea transportului public, mersul cu bicicleta sau mersul pe jos ca alternativă la vehiculele individuale.

Complementaritatea

În domeniul mobilității urbane, investițiile susținute prin Programul Operațional Transport (POT) 2021-2027), privind trenurile metropolitane, metrou și materialul rulant sunt complementare celor finanțate prin POR SE, care vizează creșterea utilizării transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice, dezvoltarea infrastructurii urbane curate și infrastructură pentru realimentare cu combustibili alternativi. La nivel european, există complementarități cu Programul LIFE, care conține acțiuni ce vizează printre altele, natura, biodiversitatea și calitatea vieții, și cu Mecanismul pentru interconectarea Europei, care în sectorul

energiei, urmărește să îmbunătățească interoperabilitatea transfrontalieră și intersectorială a rețelelor energetice, facilitând decarbonizarea și asigurând securitatea aprovizionării.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul tinta vizat:

- UAT-uri din mediul urban – atat municipii resedinta de judet, cat si orase mici si mijlocii
- UAT-uri ale municipiilor resedinta de judet in parteneriat cu ADI/Consilii Judetene/comune din Zona Metropolitană Constanța
- Populatia din zonele urbane
- Turiști

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Actiunea 4.1 Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședința de județ și zona lor funcțională prin investiții dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi, culoare de mobilitate), bazate pe planurile de mobilitate urbana durabila vizează zonele urbane și teritoriul ITI Delta Dunarii

URBAN – intervențiile vor avea la bază Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbana (SIDU) în cazul municipiilor.

ITI DD - intervențiile vor avea la bază strategiile de dezvoltare urbană ale municipiului Tulcea. Tipurile de activități propuse spre implementare pe teritoriul ITI Delta Dunarii sunt in concordanta cu activitatile detaliate pentru intreaga Regiune de dezvoltare Sud-Est, respectiv:

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sistemelor de transport public curat (trasee pietonale, statii de alimentare cu combustibili alternativi etc);
- achiziționare/ modernizare material rulant pentru sistemul de transport public urban curat,
- achiziționare autobuze, nave pentru pasageri pentru transport urban curat, inclusiv biciclete, sisteme de bike-sharing sau alte mijloace de transport ecologice;
- dezvoltarea sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic;
- dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă, inclusiv linii de tramvai metropolitane;;
- dezvoltarea unui sistem de transport interjudetean, inclusiv achizitia de mijloace de transport curat,
- sprijin pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport, plecând de la analiza comportamentului și nevoilor utilizatorilor transportului public;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a am-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
4	<i>(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon</i>	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 56	Lungimea liniilor de tramvai și metrou – reconstruite/modernizate	km		
				RCO 57	Capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat pentru transportul public	Nr. pasageri		
				RCO 58	Infrastructura pentru biciclete, dedicată, care beneficiază de sprijin	km		
				RCO 59	Infrastructuri pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	Nr.		
				RCO 60	Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	Nr.		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objective	Fund	Catego ry of region	ID [5]	Indicator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sour ce of data [200]	Comme nts [200]
4	<i>(viii) Promov area mobilități ii urbane multimo dale sustenabile, ca parte a tranziției către o economi e fără</i>	FE DR	Regiun i mai puțin dezvolt ate	RC R 62	Număr anual de pasageri ai transporturi lor publice	Nr.					
				RC R 63	Numărul anual de utilizatorii ai liniilor de tramvai și de metrou noi/modern izate	Nr.					

	<i>emisii de carbon</i>			RC R 64	Numărul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	Nr.						
--	-------------------------	--	--	---------------	--	-----	--	--	--	--	--	--

2.A.4.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
4	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon	073	
				074	
				075	
				076	
				077	

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
4	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
4	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon	17	
				32	
				37 pentru non SIDU	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
--	--	--	--	--	--

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.5 Axa Prioritară 5 - O regiune accesibilă²⁴

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ²⁵
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.5.1 Specific objective²⁶

OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

2.A.5.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p>Text field [8 000]</p> <p><u>Acțiunea 5.1 Investiții destinate reabilitării și modernizării infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T</u></p> <p>Investiția de bază în structura căii de rulare are drept scop mărirea vitezei de deplasare, creșterea portanței, îmbunătățirea semnalizării orizontale și verticale pentru creșterea gradului de siguranță rutieră, creșterea conectivității la rețeaua TEN-T, etc.</p> <p>Se au în vedere intervenții pentru DJ sau trasee compuse din DJ care asigură conectivitatea directă/indirectă la rețeaua TEN-T.</p> <p>Vor fi luate în considerare doar proiectele prioritizate la nivel județean care îndeplinesc criteriile de selecție cu privire la numărul de utilizatori (pasageri-km/an), impactul economic, conectivitatea cu rețeaua TEN-T, avizate de MTI și care pun accent pe realizarea de investiții destinate siguranței rutiere. Este avută în vedere construirea/amenajarea/reabilitarea de infrastructuri adecvate care să faciliteze deplasările pietonale în afara părții carosabile (piste pentru biciclete și trotuare în intravilanul</p>

²⁴ Parliament added into this table a row 'This is a priority dedicated to Child Guarantee' - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

²⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

²⁶ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

localităților traversate de DJ) pentru creșterea siguranței deplasărilor velo și pietonale (acolo unde situația din teren o permite).

Lucrările de artă aflate pe traseul DJ care se execută pentru a-i asigura continuitatea au o importanță specială, datorită riscurilor create de degradarea acestui tip de construcții, iar reabilitarea/modernizarea lor, coroborată cu investițiile în lucrări de apărări de maluri va asigura o reziliență sporită în cazul inundațiilor. Astfel, se va avea în vedere construirea/modernizarea/ reabilitarea de poduri și podețe, realizarea de apărări de maluri în zona podurilor, modernizarea/construirea de rigole moderne pentru scurgerea apelor meteorice.

Sunt preconizate și amenajări pentru protecția mediului pentru protejarea investiției de bază de condițiile meteo extreme (inclusiv perdele forestiere cu rol de protecție împotriva alunecărilor de teren, a înzăpezirii sau a poluării cu gaze sau fonice) pe lungimea DJ și/sau intervenții pentru stabilizarea structurii drumului în zone supuse pericolului de alunecare.

Pentru stimularea transportului public se vor construi/moderniza stațiile de transport public aflate pe traseul DJ, iar în localitățile deservite de DJ se va asigura un acces facil către gările feroviare, fluviale, aeroporturi și un transport public modern și accesibil.

Sunt vizate următoarele tipuri de activități:

- modernizarea și reabilitarea (pentru îmbunătățirea parametrilor relevanți- creșterea vitezei, siguranței rutiere, portanței etc.) rețelei de DJ care asigura conectivitatea, directă (DJ sau trasee compuse din mai multe DJ legate direct) sau indirectă (DJ/trasee legate de rețea prin intermediul unui DN modernizat) cu rețeaua TEN-T
- construirea/modernizarea/reabilitarea sensurilor giratorii, pasarelelor pietonale, podurilor, a pasajelor rutiere precum și a stațiilor pentru transport public pe traseul DJ
- construirea lucrărilor noi de artă ca parte a DJ, urmare a soluțiilor tehnice
- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști pe traseul DJ (trasee pietonale și piste pentru bicicliști unde situația din teren o permite), inclusiv semnalistică verticală și orizontală pentru treceri de pietoni cu alimentare fotovoltaică
- realizarea de perdele forestiere și parapeti pentru protecție, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme (provocate de schimbări climatice sau alte cauze excepționale)—inundații, viscol etc.

Acțiunea 5.2 Investiții destinate coridoarelor urbane de transport prin crearea/îmbunătățirea/modernizarea infrastructurii urbane de descongestionarea/fluidizarea traficului urban

Circulația urbană de calitate care satisface toate cerințele de mobilitate constituie suportul realizării unor activități economico-sociale eficiente și o bună locuire. Deplasarea cu ajutorul vehiculelor motorizate individuale în zonele urbane produce foarte des blocarea traficului. Aglomerația apare din cauza spațiilor restrânse destinate transportului, inadaptate la dinamica traficului și a numărului mare de utilizatori ai străzilor. Descongestionarea traficului reprezintă o problemă majoră pentru toate sistemele de trafic rutier și include utilizarea terenului și planificarea rețelei, (re)construcția și proiectarea secțiunilor de drum adaptate la nevoile traficului precum și a intersecțiilor.

Astfel, acțiunile de descongestionare a traficului în zonele urbane aglomerate, vor avea în vedere investiții destinate eliminării blocajelor în trafic, modernizării/ reabilitării infrastructurii rutiere urbane prin extinderea la patru benzi a coridoarelor urbane de transport, îmbunătățirea legăturilor cu zonele periurbane și periferice a orașelor și descongestionarea drumurilor publice, îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră care pot furniza informații importante pentru îmbunătățirea siguranței rutiere și creșterea nivelului de siguranță.

Descongestionarea traficului implică intervenții pentru ocolirea zonelor urbane pentru a facilita fluxurile de trafic pe distanțe lungi și vizează construirea/modernizarea/reabilitarea de by-pass-uri, bretele în arealele urbane precum și traversarea în condiții de siguranță a localităților prin construirea/modernizarea/reabilitarea arterelor de penetrație și a arterelor de tranzit.

Construirea/modernizarea/reabilitarea sensurilor giratorii, a podurilor, pasarelelor și pasajelor pietonale supra și subterane precum și a stațiilor pentru transport public pot fi de asemenea soluții de descongestionare a traficului și de siguranță rutieră.

Principalele **tipuri de activități** care vor fi finanțate vizează infrastructura rutieră urbană, precum și elemente de siguranță rutieră conform SNSR 2016 – 2020:

- modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere urbane;
- îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație
- construirea/modernizarea/reabilitarea sensurilor giratorii, a podurilor, pasarelelor și pasajelor pietonale supra și subterane precum și a stațiilor pentru transport public pe traseul infrastructurii urbane
- crearea/modernizarea/reabilitarea arterelor de penetrație și a arterelor de tranzit
- crearea/modernizare/reabilitarea de by-pass-uri, bretele în arealele urbane.

Acțiunea 5.3 Investiții destinate sistemului de transport public adaptat nevoilor, cerințelor actuale ale mediului și siguranței pasagerilor, din arealul ITI DD

Tipurile de activități vizate sunt:

- achiziționarea de nave ecologice adaptate nevoilor de transport public, pentru a satisface cerințele actuale ale mediului și siguranța pasagerilor (locuitori+turiști)

Acțiunile POR sunt **complementare** cu acțiunile propuse prin POT, PNNR și PNS și coerente cu obiectivele strategice identificate în MPGT și asigurarea conectivității la nivel național. Linia de demarcație dintre acestea este trasată prin anvergura proiectelor finanțate. Astfel, POT finanțează intervenții cu relevanță la nivel național, care vizează dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier și feroviar, dezvoltarea căilor navigabile și a porturilor, precum și îmbunătățirea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport. PNNR susține infrastructura rutieră națională (autostrăzi și drumuri expres (TEN-T), variante ocolitoare și conexiuni municipii reședință de județ la rețeaua TEN-T) precum și investiții în infrastructura de metrou, cale ferată și material rulant. PNS vizează dezvoltarea și modernizarea unor rețele de drumuri de interes local în zone rurale pentru îmbunătățirea conectivității. POR finanțează intervenții pentru dezvoltarea de legături rutiere secundare reabilite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (DJ, descărcări autostrada, conectivitatea la rețeaua TEN-T), având ca beneficiari CJ sau parteneriate între acestea.

Totodată intervențiile la nivel regional ale POR sunt complementare programelor comunitare: MIE/CEF (Infrastructură de transport din rețeaua TEN-T în vederea adaptării acesteia la necesitățile de mobilitate militară și rețele eficiente, sigure și interconectate), Orizont (competitivitatea industrială în domeniul transporturilor, transport curat și mobilitate inteligentă, transport ecologic, mai eficient, competitiv, sigur și rezilient) și Invest EU (Infrastructură durabilă în domeniul transportului care contribuie la îndeplinirea obiectivelor de mediu sau de sustenabilitate socială ale EU).

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Acțiunea 5.1: Grupul țintă vizat în principal, este reprezentat de utilizatorii infrastructurii rutiere de transport reabilite obiect al intervenției (agenti economici si populatie).

Acțiunea 5.2: Grupul țintă îl reprezintă utilizatorii infrastructurii de descongestionarea/fluidizarea traficului

Acțiunea 5.3 ITI DD : Grupul țintă îl reprezintă pasagerii (locuitori+turiști) care beneficiază de transportul public naval din arealul ITI.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Pentru teritoriul **ITI DD** sunt vizate intervenții dedicate achiziționării de nave ecologice adaptate nevoilor de transport public, pentru a satisface cerințele actuale ale mediului și siguranța pasagerilor.

Din cauza caracterului de rezervație naturală și caracteristicilor mediului acvatic, impropriu pentru dezvoltarea și întreținerea unei rețele de drumuri locale, legătura cu și între 7 dintre localitățile DD este posibilă numai pe căile navigabile interioare, conform Planului de Mobilitate Navală în DD. Conform datelor statistice, în anul 2020 10.631 persoane locuiau în cele opt UAT-uri din DD, 20% dintre acestea lucrând în afara așezării. 20% din numărul total de elevi care locuiesc în aceste UAT-uri învață în alte localități, singurul mod de transport fiind pe apă. Serviciul public de transport naval este disponibil pe circa jumătate din lungimea căilor navigabile pe cinci rute separate și se desfășoară cu dificultate din cauza navelor flotei îmbătrânite care nu respectă pe deplin cerințele medii, insuficiente și inadecvate condițiilor climatice extreme (îngheț, secetă, debit extrem al fluviului Dunărea). În anul 2019 au fost transportați 96.522 călători. Este necesară organizarea unui sistem de transport public naval pentru persoane între localitățile din interiorul DD în conformitate cu prevederile legale. Îmbunătățirea sistemului de transport public naval va aduce beneficii atât turiștilor, cât și populației locale.

În acest sens se are în vedere prin **Acțiunea 5.3 ITI DD** achiziționarea de nave ecologice adaptate nevoilor de transport public, pentru a satisface cerințele actuale ale mediului și siguranța pasagerilor (locuitori+turiști).

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.5.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
5	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate –non TEN- T	km		
				RCO 8S1	Numărul navelor de transport pasgeri	nr		

	mobilității transfrontaliere							
--	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
5	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR55	Utilizatori anualii de drumuri nou construite, reconstruite, îmbunătățite sau modernizate	Pasageri-km/ an					
				RCR82	Utilizatori anualii de transport public naval	Pasageri/an					

2.A.5.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
5	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv	062	

			îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere		
--	--	--	--	--	--

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
5	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
5	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	17	
				48	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.6 Axa Prioritară 6 - O regiune educată²⁷

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> *
☐ This is a priority dedicated <i>support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation</i> ²⁸
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

2.A.6.1 Specific objective²⁹

OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line

2.A.6.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

<p><i>Text field [8 000]</i></p> <p>Evaluările de impact ale POR, analiza multidimensională cât și literatura de specialitate, indică faptul că mediul de învățare este esențial pentru siguranța elevilor și confortul acestora și că supraglomerarea sau condițiile improprie afectează procesul de învățare. Infrastructura educațională este esențială pentru dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru educația acestora, în vederea construirii și dezvoltării de abilități sociale și a capacității de integrare socială.</p> <p>Asigurarea bazei materiale minime (clădiri reabilite/ modernizate, sigure și avizate ISU, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic, etc) pentru desfășurarea actului educațional, a accesului copiilor, inclusiv dotarea cu rampe de acces pentru persoane cu dizabilități și mijloace de transport sunt factori determinanți în co-interesarea elevului, pentru descurajarea absenteismului și reducerea fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii, pentru creșterea ratei de absolvire și tranziție spre niveluri superioare de educație. Pentru fiecare investiție realizată se va avea în vedere și îndeplinirea condițiilor de distanțare fizică și standarde sanitare necesare în context epidemiologic.</p> <p>Investițiile (pentru cele 6 județe și ITI) vor fi acoperite, după caz de cțiuni privind implicarea comunității în planificarea intervențiilor prin parteneriate ale asociațiilor de părinți, directorilor de școli și cadrelor didactice, masuri care să asigure, după caz consilierea/informarea și sprijinirea părinților, servicii de mediere școlară, asigurarea de studiu în limba maternă romani de cu profesori calificați, stimularea elevilor cu rezultate deosebite.</p>
--

²⁷ Parliament added into this table a row 'This is a priority dedicated to Child Guarantee' - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

²⁸ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

²⁹ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

La nivelul Regiunii Sud-Est strategiile județene, precum și cele de dezvoltare urbană și locală prevăd acțiuni cu orizont de realizare la nivelul anului 2027, care cuprind proiecte, cu operațiuni precum: construire și modernizare, consolidare, reabilitare dotare de școli generale, gimnaziale, licee, licee tehnologice, universități.

Acțiunea 6.1 Învățământ primar și gimnazial, inclusiv învățământ special

- **Investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii:** construcție/consolidare/extindere/reabilitare/modernizare/ dotare pentru unitățile de învățământ publice din învățământul primar și gimnazial, inclusiv învățământ special (educație incluzivă), inclusiv campusuri școlare, din mediul urban și rural și condiții de acces pentru persoane cu dizabilități;
- **Facilitarea transportului elevilor către/de la unitățile școlare,** prin măsuri care privesc achiziționarea de microbuze școlare pentru transportul elevilor din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare, inclusiv asigurarea finanțării costurilor operaționale de mentenanță ale mijloacelor de transport.

Acțiunea 6.2 Învățământ profesional și tehnic

- **Investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii:** construcție/consolidare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare, inclusiv campusuri școlare, din învățământ profesional și tehnic, învățământ dual, din mediul urban și rural (cu excepția liceelor cu profil agricol) și condiții de acces pentru persoane cu dizabilități.

Acțiunea 6.3 Învățământ universitar

- **Investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii:** construcție/consolidare/extindere/reabilitarea/modernizarea/dotarea infrastructurii educaționale pentru învățământul universitar de stat, inclusiv campusuri. Se vor finanța inclusiv condiții de acces pentru persoane cu dizabilități.

Intervențiile sunt **complementare** cu cele din POEO, POIDS, POCIDIF, PNRR, PNS. Prin POR SE se vor realiza investiții în infrastructuri specifice pentru învățământul antepreșcolar, preșcolar, primar, profesional și tehnic, terțiar. Acțiunile din **POEO** vizează creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională, creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională a cadrelor didactice, adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic. Totodată **POIDS** asigură intervenții pentru combaterea abandonului școlar, reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili, precum și centre de servicii integrate pentru tineri. **POCIDIF** are în vedere investiții pentru digitalizarea în educație la nivel național (platformă unică care să asigure desfășurarea unitară a procesului educațional în mediu online; laboratoare/hub-uri/infrastructura mobilă pentru popularizarea științei și a tehnologiei; platformă integrată care să cuprindă procese din învățământ - înscriere electronică în toate formele de învățământ, eliberare documente electronice, diplome, certificate, adeverințe, etc.; infrastructură, inclusiv wireless, pentru asigurarea accesului la internet în toate școlile din învățământul pre-universitar). **PNRR** finanțează complementar investiții în campusuri școlare pentru învățământul profesional și tehnic, inclusiv laboratoare / ateliere școlare, centre de educație bazate pe inovație, creativitate și specializare inteligentă și modernizarea bazelor materiale destinate formării competențelor profesionale ale studenților. Complementar, în mediul rural, **PNS** finanțează modernizarea infrastructurii pentru învățământul cu specific agricol și învățământul dual de tip parteneriat între școli tehnice (agricole) și ferme-unități de procesare/IMM-uri (teritoriul LEADER). La nivel european, intervențiile sunt complementare cu Programul **Erasmus+** care va oferi oportunități de învățare și mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri și studenți în vederea dobândirii de către aceștia din urmă a aptitudinilor și competențelor relevante, precum și a capacității de inserție profesională, care le pot facilita tranziția de la educație la piața muncii, concentrându-se puternic pe incluziune.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul țintă vizat este reprezentat de:

- elevii din regiune, care vor beneficia de infrastructura îmbunătățită;
- studenții din regiune, care vor beneficia de infrastructura îmbunătățită.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

În cadrul acestui obiectiv specific se acordă alocare dedicată pentru tipurile de acțiuni care vor viza teritoriul **ITI Delta Dunării** și care vor include măsuri pentru accesul la facilități educaționale pentru copii/elevi, inclusiv a celor cu dizabilități, grupuri marginalizate și de etnie romă, precum și măsuri care să asigure, după caz consilierea/informarea și sprijinirea părinților, servicii de mediere școlară, asigurarea de studiu în limba maternă romani de cu profesori calificați. .

Pe teritoriul ITI Delta Dunării este necesară în continuare reorganizarea rețelei școlare inclusiv prin concentrarea resurselor în campusurilor școlare, modernizarea infrastructurii școlare și dotarea acestora, a centrelor de formare profesională din sistemul de învățământ pentru o largă paletă de domenii de formare profesională și calificări, la care să aibă acces un număr cât mai mare de elevi și care să poată oferi un nivel de formare profesională adecvat și competitiv, asigurarea unui transport civilizată și sigur a elevilor către școală.

Acțiunea 6.1 ITI Acțiunea 6.1 Învățământ primar și gimnazial, inclusiv învățământ special

- **Investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii:** construcție/ consolidare/ extindere/ reabilitare/ modernizare/ dotare pentru unitățile de învățământ publice din învățământul primar și gimnazial, inclusiv învățământ special (educație incluzivă), inclusiv campusuri școlare, din mediul urban și rural și condiții de acces pentru persoane cu dizabilități;
- **Facilitarea transportului elevilor către/de la unitățile școlare,** prin măsuri care privesc achiziționarea de microbuze școlare pentru transportul elevilor din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare, inclusiv asigurarea finanțării costurilor operaționale de mentenanță ale mijloacelor de transport.

Acțiunea 6.2 ITI Învățământ profesional și tehnic

- **Investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii:** construcție/ consolidare/ extindere/ reabilitare/ modernizare/ dotare, inclusiv campusuri școlare, din învățământ profesional și tehnic, învățământ dual, din mediul urban și rural (cu excepția liceelor cu profil agricol), și condiții de acces pentru persoane cu dizabilități.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.6.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
6	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 67	Capacitatea clasei unităților de învățământ, noi sau modernizate	persoane		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
6	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructu	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 71	Utilizatori anuali ai unităților de învățământ, noi sau modernizate	Utilizatori/an					

rii accesibile, inclusiv prin promovare a rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.A.6.2 Specific objective³⁰

OS (v) *Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale*

2.A.6.2.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iiia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

Actiunea 6.4 Dezvoltarea centrelor de agrement si a bazelor turistice (tabere) pentru elevi si tineri

- Investitii in reabilitatea, modernizare si extinderea infrastructurii existente în regiune în scopul dezvoltării turismului educațional.

Intervențiile sunt **complementare** cu cele din POEO, POIDS, POCIDIF, PNRR, PNS. Prin POR SE se vor realiza investiții în infrastructuri specifice pentru învățământul antepreșcolar, preșcolar, primar, profesional și tehnic, terțiar. Acțiunile din **POEO** vizează creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională, creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională a cadrelor didactice, adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic. Totodată **POIDS** asigură intervenții pentru combaterea abandonului școlar, reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili, precum și centre de servicii integrate pentru tineri. **POCIDIF** are în vedere investiții pentru digitalizarea în educație la nivel național (platformă unică care să asigure desfășurarea unitară a procesului educațional în mediu online; laboratoare/hub-uri/infrastructura mobilă pentru popularizarea științei și a tehnologiei; platformă integrată care să cuprindă procese din învățământ - înscriere electronică în toate formele de învățământ, eliberare documente electronice, diplome, certificate, adevărinite, etc.; infrastructură, inclusiv wireless, pentru asigurarea accesului la internet în toate școlile din învățământul pre-universitar). **PNRR** finanțează complementar investiții în campusuri școlare pentru învățământul profesional și tehnic, inclusiv laboratoare / ateliere școlare, centre de educație bazate pe inovație, creativitate și specializare inteligentă și modernizarea bazelor materiale destinate formării competențelor profesionale ale studenților. Complementar, în mediul rural, **PNS** finanțează modernizarea infrastructurii pentru învățământul cu specific agricol și învățământul dual de tip parteneriat între școli tehnice (agricole) și ferme-unități de procesare/IMM-uri (teritoriul LEADER).

³⁰ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

La nivel european, intervențiile sunt complementare cu Programul **Erasmus+** care va oferi oportunități de învățare și mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri și studenți în vederea dobândirii de către aceștia din urmă a aptitudinilor și competențelor relevante, precum și a capacității de inserție profesională, care le pot facilita tranziția de la educație la piața muncii, concentrându-se puternic pe incluziune.

Strategia de Dezvoltare a Infrastructurii Turistice a Ministerului Tineretului și Sportului 2020-2025 are ca scop creșterea calității infrastructurii și a serviciilor oferite în centrele de agrement (tabere).

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul țintă vizat este reprezentat de:

- grupuri de vizitatori/utilizatori ai serviciilor centrelor de agrement/bazelor turistice.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.6.2.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
6	(v) Intarirea rolului culturii si turismului sustenabil in dezvoltarea economica, a incluziunii sociale si inovarii sociale	FEDR	Regiuni mai putin dezvoltate	RCO 77	Numărul siturilor culturale turistice sprijinite	si Situri culturale și turistice (nr.)		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
6	(v) Intarirea rolului culturii si turismului sustenabil in dezvoltarea economica, a incluziunii sociale si inovarii sociale	FEDR	Regiuni mai putin dezvoltate	RCR 77	Vizitatori ai siturilor culturale si turistice sprijinite	Vizitatori/an (nr.)		2019			

2.A.6.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
6	FEDR	Regiuni mai putin dezvoltate	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	086	
				087	
				088	

6	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (v) Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale	128	
---	------	------------------------------	---	-----	--

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
6	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	01	
	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (v) Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale	01	

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
6	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare	48	

			și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	17	
	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (v) Intărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale	48	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.7 Axa Prioritară 7 - O regiune atractivă ³¹

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ³²
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.a

³¹ Parliament added into this table a row ‘This is a priority dedicated to Child Guarantee’ - pending subject to the outcome of inter-institutional negotiations.

³² In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

2.A.7.1 Specific objective³³

OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;

2.A.7.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

Actiunea 7.1 - Dezvoltare integrată în zonele urbane prin regenerare urbană, conservarea patrimoniului și dezvoltarea turismului

Investițiile vor viza regenerarea urbană coroborat cu exploatarea sustenabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea serviciilor culturale și a turismului inclusiv a celui de afaceri și de evenimente.

Protejarea și valorificarea monumentelor istorice cu potențial turistic deosebit în teritoriile urbane (zone metropolitane, zone funcționale urbane, orașe) este o prioritate identificată și de Strategia de Dezvoltare Teritorială a României. Conform acesteia, acțiunile trebuie realizate cu precădere la nivelul orașelor care dețin obiective de importanță națională și internațională, precum și al celor cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național.

Din analiza numărului de vizitatori, atractivitatea turistică din zona urbană este reprezentată de următorii piloni importanți:

- stațiunile turistice urbane de pe litoralul Mării Negre (care pun la dispoziția turiștilor peste 80.000 de locuri de cazare). Toate aceste stațiuni litorale urbane sunt cantonate în Zona Metropolitană a municipiului Constanța și în Municipiul Mangalia și deservește anual peste 1 milion de turiști români și străini.

- patrimoniul cultural și istoric deosebit care reflectă caracterul multicultural și multi-etnic al Regiunii, incluzând situri arheologice și arhitectonice de valoare internațională, clădiri și situri urbane protejate, care se regăsesc în multe din orașele principale ale Regiunii, precum și în zona periurbană

Restaurarea patrimoniului cultural și industrial, în scopul de dezvoltare de activități economice, culturale și recreative, în conformitate cu principiile de dezvoltare participativă, va contribui la dezvoltarea inovării și creativității.

În cadrul SIDU-urilor, strategiilor de dezvoltare județene și în strategia ITI Delta Dunării, se identifică ca prioritate regenerarea și revitalizarea orașelor și investițiile în patrimoniul cultural și natural care să includă introducerea acestora în circuite turistice/tematice, digitalizare, acțiuni de promovare. Renovarea urbană, amenajarea spațiilor publice, dezvoltarea serviciilor culturale și punerea în valoare a patrimoniului istoric și cultural vor contribui semnificativ la îmbunătățirea vieții cetățenilor, creșterea atractivității turistice și implicit la o dezvoltare economică sustenabilă a comunității.

Acțiunile avute în vedere includ:

- conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și a serviciilor culturale, inclusiv creșterea accesibilității și reabilitarea infrastructurii adiacente;
- punerea în valoare a clădirilor din patrimoniul cultural sau industrial pentru noi activități economice, sociale și cultural-creative;
- dezvoltarea de zone pietonale și de promenadă, amenajarea falezelor;
- regenerarea spațiilor publice;

³³

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a AM-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

Complementaritatea

Se va asigura complementaritatea cu:

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027, în ceea ce privește investițiile în turism și cultură. Sub POIDS vor fi finanțate acțiuni menite să valorifice/conservă patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale.

PNS 2021-2027 unde se vor păstra finanțările din zona rurală pentru construcția/modernizarea agropensiunilor, parcurilor pentru rulote, campinguri și tabere, alte servicii de cazare, restaurante și alte activități de servicii de alimentație, activități de agrement, precum și alte activități turistice care se pot desfășura în mediul rural: turism gastronomic (puncte gastronomice locale), eco-turism, etc.

POCIDIF axate pe digitalizarea în domeniul cultural (incluzând: echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale, sisteme integrate, mijloace TIC, modele digitale 3D, infrastructuri informatice și soluții de tip cloud, exploatarea digitalizată).

Programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee.

PNS 2021-2027, unde se vor finanța intervenții aferente patrimoniului, care vor fi prevăzute în strategiile de dezvoltare locală elaborate de Grupurile de Acțiune Locală, pe baza nevoilor identificate – prin instrumentul LEADER. Teritoriul eligibil LEADER este format din UAT – Comune și UAT orașe cu maximum 20.000 de locuitori. Criteriile de selecție a acestor proiecte vor fi stabilite de Grupurile de Acțiune Locală – corelate cu specificul local.

PNRR pentru investițiile din domeniul patrimoniului cultural, dezvoltării urbane, transportul și turismul pe bicicleta

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul tinta vizat este reprezentat de:

- turisti
- autoritati publice locale
- populatia Regiunii Sud-Est

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Acțiunea vizează zonele urbane și teritoriul ITI Delta Dunării

URBAN – intervențiile vor avea la bază Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbana (SIDU) în cazul municipiilor.

ITI DD - intervențiile vor avea la bază strategiile de dezvoltare urbană ale municipiului Tulcea și ale celorlate orașe din teritoriu.

Tipurile de activități propuse sunt în concordanță cu activitățile detaliate pentru întreaga Regiune, respectiv:

- conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și a serviciilor culturale, inclusiv creșterea accesibilității și reabilitarea infrastructurii adiacente;
- punerea în valoare a clădirilor cu valoare istorică pentru noi activități economice, sociale și culturale-creative;
- dezvoltarea de zone pietonale și de promenadă, amenajarea falezelor;
- regenerarea spațiilor publice;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a AM-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.7.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
7	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 74	Populație acoperită de proiectele din strategiile integrate de dezvoltare teritorială	Nr.		
				RCO 75	Strategii integrate de dezvoltare teritoriala sprijinite	Nr		
				RCO 77	Număr de situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Nr.		

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
----------	--------------------	------	--------------------	--------	-----------------	------------------	-----------------------------	----------------	---------------	----------------------	----------------

7	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;	FED R	Regiuni mai puțin dezvoltate	RC R 77	Vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Nr					
---	--	-------	------------------------------	---------	--	----	--	--	--	--	--

2.A.7.1 Specific objective³⁴

OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane

2.A.7.1.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i), (iii), (iia), (iv), (v), (vi) CPR;

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

Actiunea 7.2 Valorificarea potențialului turistic în zone non – urbane

În context național, Regiunea Sud-Est poate deveni prima regiune care să dezvolte destinații ecoturistice, având în vedere poziționarea și obiective turistice unice, consacrate, cu valoare și recunoaștere internațională precum:

- Delta Dunării, rezervație a biosferei, patrimoniu natural mondial UNESCO și zonă umedă de importanță internațională RAMSAR;
- Arii naturale protejate de importanță națională, europeană și mondială, Regiunea Sud Est concentrând cea mai mare suprafață din ariile protejate (mai mult de 1/3) deținute de România, pe teritoriul Regiunii regăsind 144 de arii naturale protejate de interes național;
- Litoralul Mării Negre;
- Relief muntos: Munții Buzăului, Munții Vrancei, Munții Măcin (cel mai vechi lanț muntos din România);
- Vulcanii noroioși;
- Lacuri naturale cu proprietăți terapeutice (Lacul Techirghiol, Lacul Sarat)

Infrastructura specifică pentru turism natural/ecoturism este nedevelopată sau învechită; obiectivele nu sunt integrate în circuite tematice și promovate corespunzător; dotările pentru interpretare/ghidare sau informații turistice sunt deficitare.

³⁴

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Amenajarea și valorificarea patrimoniului natural pentru activități turistice în regim controlat, extinderea și modernizarea sistemului de marcaje turistice, realizarea unor puncte de belvedere pentru creșterea atractivității, modernizarea căilor de acces, înființarea de noi trase turistice (trasee pentru ciclism, pentru drumeții), în paralel cu promovarea resurselor pe plan național și internațional sunt nevoi identificate în strategiile județene de dezvoltare.

Zona non-urbana a Regiunii dispune de un potential cultural variat reprezentat de situri arheologice, case memoriale, muzee, biserici si manastiri care ar putea fi introduse intr-un circuit turistic, cu impact asupra dezvoltarii locale.

Stațiunile balneare, climatice si balneoclimatice aflate în zona non-urbană au infrastructură turistică degradată necesitând reabilitare și modernizare. Promovarea resurselor și beneficiilor pentru sănătate pe plan național și internațional poate contribui suplimentar la creșterea atractivității acestora.

În cadrul strategiilor de dezvoltare județene și în strategia ITI Delta Dunării, se vor identifica proiectele de valorificare a potențialului turistic din zonele non-urbane.

Acțiunile includ:

- punerea în valoare a patrimoniului natural regional în scopul dezvoltării eco-turismului;
- dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă;
- restaurarea, conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
- reabilitarea infrastructurii turistice în stațiunile balneare, climatice si balneoclimatice din mediul rural;
- dezvoltarea și punerea în valoare a infrastructurii turistice publice, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv prin integrarea/promovarea de rute turistice, culturale și de agrement;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a AM-ului și a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

Se va asigura **complementaritatea** cu:

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027, în ceea ce privește investițiile în turism și cultură. Sub POIDS vor fi finanțate acțiuni menite să valorifice/conservă patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale.

PNS 2021-2027 unde se vor păstra finanțările din zona rurală pentru construcția/modernizarea agropensiunilor, parcurilor pentru rulote, campinguri și tabere, alte servicii de cazare, restaurante și alte activități de servicii de alimentație, activități de agrement, precum și alte activități turistice care se pot desfășura în mediul rural: turism gastronomic (puncte gastroomice locale), eco-turism, etc.

POCIDIF axate pe digitalizarea în domeniul cultural (incluzând: echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale, sisteme integrate, mijloace TIC, modele digitale 3D, infrastructuri informatice și soluții de tip cloud, exploatarea digitalizată).

Programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee.

PNS 2021-2027, unde se vor finanța intervenții aferente patrimoniului, care vor fi prevăzute în strategiile de dezvoltare locală elaborate de Grupurile de Acțiune Locală, pe baza nevoilor identificate – prin instrumentul LEADER. Teritoriul eligibil LEADER este format din UAT – Comune și UAT orașe cu maximum 20.000 de locuitori. Criteriile de selecție a acestor proiecte vor fi stabilite de Grupurile de Acțiune Locală – corelate cu specificul local.

PNRR pentru investițiile din domeniul patrimoniului cultural, dezvoltării urbane, transportul și turismul pe bicicletă

Proiectele vor face parte din strategii integrate de dezvoltare teritoriala (Strategia ITI Delta Dunarii si Strategii judetene de dezvoltare).

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii) CPR:

Text field [1 000]

Grupul tinta vizat este reprezentat de:

- turisti
- autoritati publice locale
- populatia Regiunii Sud-Est

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – Article 17(3)(d)(iiia) CPR

Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv) CPR

Text field [2 000]

Intervențiile propuse în cadrul Acțiunii 7.2 vor avea la bază Strategiile de dezvoltare de la nivel județean.

Actiunea 7.2 Valorificarea potențialului turistic în zone non – urbane si pe teritoriul ITI Delta Dunarii

Tipurile de activitati propuse spre implementare pe teritoriul ITI Delta Dunarii sunt in concordanta cu activitatile detaliate pentru intreaga Regiune, precum și cu strategia ITI Delta Dunării, respectiv:

- dezvoltarea si punerea in valoare a infrastructurii turistice publice, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv prin integrarea/promovarea de rute turistice, culturale și de agrement;
- punerea în valoare a patrimoniului natural regional în scopul dezvoltării eco-turismului;
- dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă;
- reabilitarea infrastructurii turistice in stațiunile balneare, climatice si balneoclimatice;
- restaurarea, conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
- asistența tehnică pentru creșterea capacității administrative a am-ului si a autorităților locale în etapa de programare și implementare.

The interregional, cross-border and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v) CPR

Text field [2 000]

Nu este cazul

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi) CPR

Nu este cazul

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii), Article 7, ERDF, Article 21(2) ESF+

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)

7	OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCO 75	Strategii integrate de dezvoltare teritorială sprijinite				
				RCO 77	Număr de situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin				

Reference: Article 17(3)(d)(ii) and Article 21(2) ESF+

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
7	OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	RCR 77	Vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	nr					

2.A.7.1.3 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: Article 17(3)(d)(vii)

Table 4: Dimension 1 – intervention field

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
7	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane	128	
				129	
				130	
				131	
			OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane	128	
				129	
				130	
				131	

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
7	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane	01	
			OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de	01	

			mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane		
--	--	--	--	--	--

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
7	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane	32, 37	
				17	
			OS (ii) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane	48	
				33a	
				17	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1.1.3 bis Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention for EMFAF

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 7 bis				
Priority No	Specific objective	Type of intervention	Code	Amount (EUR)

2.A.1.1.a Specific objective addressing material deprivation³⁵

Reference: Article 17(3); CPR, Article 18, ESF+

Types of support

Text field [2 000]

Main target groups

Text field [2 000]

Decryption of the national or regional schemes of support

Text field [2 000]

Criteria for the selection of operations³⁶

Text field [4 000]

2.B. Technical assistance priorities

2.B.1 Axa Prioritară 8 – Asistența Tehnică

Reference: Article 17(3)(e bis) CPR;

2.B.1.1. Intervention from the Funds

The related types of actions – Article 17(3)(e)bis(i) CPR

Text field [8 000]

Personalul ADR/ AM POR SE are o experiență bogată, o parte dintre angajați lucrând în domeniul fondurilor europene încă din perioada de pre-aderare a a României la UE. Activitatea desfășurată în cadrul OI POR pe parcursul a două perioade programare, specializările implicite acesteia, precum și cunoașterea nevoilor beneficiarilor la nivel local, au îmbunătățit continuu expertiza acestora. Este important ca resursa umană existentă să fie pastrată și valorificată, în condițiile în care mediul privat poate deveni mai atractiv pentru aceste persoane, dacă se oferă o salarizare mai competitivă și condiții de lucru mai bune, ca și sectorul public care a devenit atractiv ca urmare a modificărilor apărute în domeniul salarizării funcționarilor publici.

Asistența tehnică la nivelul POR SE va avea în vedere un plan de măsuri pentru finanțarea cheltuielilor de funcționare ale AM și implementare a POR, cu accent pe profesionalizarea personalului, asigurarea funcționării sistemului de management și control, comunicare și informare, îmbunătățirea capacității de implementare inclusiv la nivelul beneficiarilor, precum și asigurarea unui cadru partenerial transparent și participativ.

Cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază lecțiile învățate în perioadele de programare 2007-2013 și 2014-2020.

³⁵ Point (d) of Article 17(3), CPR does not apply to the specific objective set out in the Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

³⁶ Only for programmes limited to the specific objective set out in Article 4(1)(xi) of the ESF+ Regulation.

Astfel, pentru perioada 2020-2027 mecanismele de implementare, tipurile de investiții finanțate, criteriile de eligibilitate vor trebui stabilite clar, în termen scurt. Elaborarea ghidurilor solicitantului în paralel cu finalizarea programului poate devansa termenul de depunere a proiectelor.

Sistemul de raportare și comunicare între autoritățile programului și în relația cu beneficiarul trebuie simplificat și digitalizat. Integrarea bazelor de date pentru extragerea automată a informațiilor și a rapoartelor, atât la nivel de proiect în relația directă cu beneficiarul, cât și la nivel de program poate simplifica și eficientiza monitorizarea și evaluarea POR.

Capacitatea administrativă a beneficiarilor publici în a pregăti proiecte mature și a le implementa eficient, trebuie susținută având în vedere ponderea acestei categorii de beneficiari la nivelul alocării POR.

Comunicarea și cooperarea inter-instituțională s-au dovedit aspecte esențiale pentru succesul implementării. În acest sens, este nevoie de asigurarea unor mecanisme funcționale între beneficiarii proiectelor și autoritățile / instituțiile cu atribuții de politică publică (de ex. în domeniul educației).

Conform prevederilor art.30 (4) din CPR, obiectivul asistenței tehnice este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor UE, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea, instruirea.

Se are în vedere posibilitatea utilizării costurilor simplificate în vederea eficientizării sistemului de implementare (utilizării ratei forfetare în ceea ce privește cheltuielile logistice – costuri indirecte în procent de 15% din costurile eligibile directe cu salariile personalului, etc).

Elaborarea planului de măsuri privind Asistența Tehnică pentru POR SE va viza:

Asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a POR, inclusiv:

- sprijin pentru programare, pregătire/ lansare ghiduri, inclusiv elaborarea unor documente suport/ orientări pentru beneficiari;
- sprijin pentru selecție, evaluare tehnică și financiară, monitorizare, management financiar, control și audit proiecte.
- achiziția de bunuri și servicii necesare desfășurării activităților specifice AM POR
- asigurare de resurse umane competente și motivate pentru AM POR (politica salarială)
- sprijinirea activităților Organismului Intermediar (inclusiv costuri de personal) necesare pentru închiderea Programului Operațional Regional 2014 – 2020 (monitorizare ex-post, închidere de program etc) având în vedere inclusiv asigurarea tranziției personalului către AM POR;

Asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului:

- elaborare studii/ analize/ expertize specifice (elaborarea rapoartelor de progres, costuri simplificate, expertize contabile/ juridice/ tehnice etc.)
- sprijin pentru evaluarea POR SE și PDR SE
- stabilirea și implementarea unui mecanism pentru monitorizare și evaluare PDR, RIS3, SDUri,
- sprijinirea pregătirii POR și PDR SE pentru perioada de programare post 2027 (studii, analize, cadru partenerial/ consultări publice, etc.)

Întărirea capacității administrative a AM POR, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora, inclusiv prin:

- sprijinirea dezvoltării capacității administrative a AM POR prin organizarea de sesiuni specifice de instruire pe domenii de interes în implementarea fondurilor: achiziții publice, managementul proiectelor cu finanțare europeană, ajutor de stat, nereguli, prevenirea corecțiilor financiare, managementul neregulilor, antifraudă, dezvoltarea abilităților tehnice ale personalului, etc
- întărirea capacității de implementare la nivelul entităților beneficiare de finanțare și a organismelor care concursa la implementarea programului, inclusiv prin asigurarea informării la nivelul Help-desk.
- sprijinirea dezvoltării capacității administrative a beneficiarilor prin organizarea de sesiuni specifice de instruire

- sprijinirea potențialilor beneficiari în pregătirea portofoliului de proiecte
- promovarea networking-ului pentru transfer de bune practici și know how,
- sprijin (organizatoric/ logistic) pentru asigurarea cadrului partenerial al POR: Comitet de Monitorizare, comitete/grupuri de lucru implicate în implementarea programului cu participarea reprezentanților din mediul privat, ai organizațiilor neguvernamentale, reprezentanților autorităților publice locale și regionale

Asigurarea transparenței și promovării POR, inclusiv prin:

- sprijin pentru elaborarea și implementarea strategiei/ planului de comunicare
- organizarea de evenimente de informare și promovare, campanii mass-media,
- dezvoltarea și gestionarea instrumentelor de comunicare on line

În prioritățile de investiții care beneficiază de asistență tehnică asociată pentru dezvoltarea capacității administrative, AM POR SE va asigura doar susținerea parteneriatului la nivel regional (Articolul 6 (2)).

The main target groups – Article 17(3)(e)bis(iii) CPR

Text field [1 000]

Principalele grupuri țintă:

- Autorități publice locale
- Angajații din cadrul AM POR SE
- Mediul de afaceri
- Mediul academic și de cercetare

2.B.1.2. Indicators

Output indicators with the corresponding milestones and targets

Reference: Article 17(3)(e)bis(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority		Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
8		FEDR	Regiune mai puțin dezvoltată	RCO 95	Personal finanțat de FEDR	Număr		

2.B.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference Article 17(3)(e)bis(iv) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
8	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	140	
			141	
			142	
			143	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

--	--	--	--	--

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

Table 9 - EMFAF				
Priority No	Specific objective	Type of intervention	Code	Amount (EUR)

2.B.2 Priority for technical assistance pursuant to Article 32 (repeated for each such a TA priority)

Reference: Article 17(3)(e) CPR

2.B.2.1 Description of technical assistance under financing not linked to costs – Article 32

Text field [3 000]

2.B.2.2. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: Article 17(3)(e) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
<u>Priority No</u>	<u>Fund</u>	<u>Category of region</u>	<u>Code</u>	<u>Amount (EUR)</u>

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

Table 9 - EMFAF				
Priority No	Specific objective	Type of intervention	Code	Amount (EUR)

3. Financial plan

Reference: Article 17(3)(f)(i)-(iii); Article 106(1)-(3), Article 10; Article 21¹ CPR,

3.A Transfers and contributions³⁷

Reference: Article 10; Article 21; CPR and Article 21a, CPR

Programme amendment related to	☐ <u>contribution to InvestEU</u>
	☐ <u>transfer to instruments under direct or indirect management</u>
	☐ <u>transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds</u>

Table 15A: Contribution to InvestEU* (breakdown by year)

³⁷ Applicable only to programme amendments in line with Article 10 and 21, CPR except complementary transfers to the JTF in line with Article 21a. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Contribution from		Contribution to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	InvestEU window(s)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed									
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed									
	Transition									
	Less developed									
CF	N/A									
EMFAF	N/A									

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary)	Category of regions	Window 1 Sustainable Infrastructure	Window 2 Innovation and Digitisation	Window 3 SME	Window 4 Social Investment and Skills	Total
		(a)	(b)	(c)	(d)	(f)=(a)+(b)+(c)+(d)
ERDF	More developed					
	Less developed					
	Transition					
ESF+	More developed					
	Less developed					
	Transition					
CF						
EMFAF						
Total						

*Cumulative amounts for all contributions done through programme amendments during the programming period. With each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Text field [3500] (justification), taking into account how those amount contribute to the achievement of policy objectives selected in the PA in line with Article 10(1) of InvestEU regulation)

Table 16A: Transfers to instruments under direct or indirect management* (breakdown by year)

Transfer from		Transfer to	Breakdown by year									
Fund	Category of region	Instrument	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
								Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
ERDF	More developed											
	Transition											
	Less developed											
ESF+	More developed											
	Transition											
	Less developed											
CF	N/A											
EMFAF	N/A											

Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary)Fund	Category of regions	Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument 4	Instrument 5**	Total
		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
ESF+	More developed						
	Transition						
	Less developed						
CF							
EMFAF							
Total							

*Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

** Transfers may be made to any other instrument under direct or indirect management, where such possibility is provided for in the basic act. Number and names of the relevant EU instruments will be specified accordingly.

Text field [3500] (justification)

Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year)

Transfers from		Transfers to		Breakdown by year										
Fund	Category of region	Fund	Category of region (where relevant)	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total	
									Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		
ERDF	More developed	ERDF, ESF+ or CF, EMFAF, AMF, ISF, BMVI												
	Transition													
	Less developed													
ESF+	More developed													
	Transition													
	Less developed													
CF	N/A													
EMFAF	N/A													

*Transfer to other programmes. Transfers between ERDF and ESF+ can only be done within the same category of region.

Table 17B: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (summary)		ERDF			ESF+			CF	EMFAF	AMF	ISF	BMVI	Total
		More developed	Transition	Less developed	More developed	Transition	Less developed						
ERDF	More developed												
	Transition												
	Less developed												
ESF+	More developed												
	Transition												
	Less developed												
CF													
EMFAF													

Total														
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during the programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Text field [3500] (justification)

3.B Just Transition Fund: allocation in the programme and transfers³⁸

3.B.1 JTF allocation to the programme prior to transfers by priority (where relevant)³⁹

Reference: Article 21 a

JTF priority 1	
JTF priority 2	
	Total

3.B.2 Transfers to Just Transition Fund as complementary support⁴⁰ (where relevant)

Transfer to JTF	☐ concerns internal transfers within the programme with JTF allocation
	☐ concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation

Table 18A: Transfers to JTF within the programme (breakdown by year)

Transfer from		Transfer to	Breakdown by year									
Fund	Category of region	JTF priority	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
								Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
ERDF	More developed	JTF priority 1										
	Transition											
	Less developed											
ESF+	More developed	JTF priority 2										
	Transition											
	Less developed											

*JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of regions where the concerned territory is located.

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the Just Transition Fund (JTF) within the programme

	<u>JTF allocation in the programme* broken down by category of region, which territory located** in (by JTF priority)</u>	
	<u>JTF priority (for each JTF priority)</u>	<u>Amount</u>
<u>Transfer within the programme* (complementary support) per category of region</u>		

³⁸ Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

³⁹ Applicable to the first adoption of programmes with JTF allocation.

⁴⁰ Section to be filled in by receiving programme. In case a programme supported by the JTF receives complementary support (cf Article 21a) within the programme and from other programmes all tables in this section need to be filled in. At the first adoption with JTF allocation, this section is to confirm or correct the preliminary transfers proposed in the Partnership Agreement.

<u>ERDF</u>	<u>More developed</u>		
	<u>Transition</u>		
	<u>Less developed</u>		
<u>ESF+</u>	<u>More developed</u>		
	<u>Transition</u>		
	<u>Less developed</u>		
<u>Total</u>	<u>More developed</u>		
	<u>Transition</u>		
	<u>Less developed</u>		

* **Programme with the JTF allocation.**

**JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of regions where the concerned territory is located.

Table 18C: Transfers to JTF from the other programme(s) (breakdown by year)

Transfer from		Transfer to	Breakdown by year									
Fund	Category of region	JTF priority*	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
								Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
ERDF	More developed	JTF priority 1										
	Transition											
	Less developed											
ESF+	More developed	JTF priority 2										
	Transition											
	Less developed											

*JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of regions where the concerned territory is located.

Table 18D: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programme(s) to the Just Transition Fund (JTF) in this programme

		<u>Complementary support to the JTF in this programme* to the territory located*** in a given category of region (by priority):</u>	
		<u>JTF priority</u>	<u>Amount</u>
<u>Transfer(s) from other programme(s)** per category of region</u>			
<u>ERDF</u>	<u>More developed</u>		
	<u>Transition</u>		
	<u>Less developed</u>		
<u>ESF+</u>	<u>More developed</u>		
	<u>Transition</u>		
	<u>Less developed</u>		
<u>Total</u>			

* programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source).

***JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of regions where the concerned territory is located.

Text field [3 000] Justification for the complementary transfer from ERDF and ESF+ based on the planned types of interventions – Article 17(3)(d)(viii)

3.C Transfers between categories of region resulting from the mid-term review

Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, within the programme (breakdown by year)

Transfer from	Transfer to	Breakdown by year			
Category of region	Category of region	2025	2026	2027	Total
More developed	More developed / Transition / Less developed				
Transition					
Less developed					

**Applicable to ERDF and ESF+ only.*

Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year)

Transfer from	Transfer to	Breakdown by year			
Category of region	Category of region	2025	2026	2027	Total
More developed	More developed / Transition / Less developed				
Transition					
Less developed					

**Applicable to ERDF and ESF+ only.*

3.D Transfers back⁴¹

Table 20 Transfers back (breakdown by year)

Transfer from InvestEU or other EU instrument	Transfer to		Breakdown by year								
	Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total	
InvestEU window 1 window 2 window 3 window 4 EU instrument 1 EU instrument 2 [...]	ERDF	More developed									
		Transition									
		Less developed									
	ESF+	More developed									
		Transition									
		Less developed									
	CF										
	EMFAF										

Table 20 Transfers back* (summary)

To From	ERDF			ESF+			CF	EMFAF
	More developed	Transition	Less developed	More developed	Transition	Less developed		
InvestEU								
Window 1								
Window 2								
Window 3								
Window 4								
Instrument 1								
Instrument 2								
Instrument 3								

⁴¹ Applicable only to programme amendments for resources transferred back from other EU instruments, including elements of AMIF, ISF and BMVI, under direct or indirect management, or from Invest EU

Instrument 4**								
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

*Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

** Transfers may be made to any other instrument under direct or indirect management, where such possibility is provided for in the basic act. Number and names of the relevant EU instruments will be specified accordingly.

3.1 Financial appropriations by year

Reference: Article 17(3)(f)(i) CPR and Article 3, 3a and 3d JTF

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 for EMFAF only	2027		2027 for EMFAF only	Total
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		
ERDF*	More developed												
	Transition												
	Less developed												
	Outermost and northern sparsely populated												
Total													
ESF+*	More developed												
	Transition												
	Less developed												
	Outermost and northern sparsely populated												
Total													
JTF*	Article 3 JTF resources												

	<u>Article 3a resources</u>												
	<u>Article 3d JTF resources (related to Article 3 JTF resources)</u>												
	<u>Article 3d JTF resources (related to Article 3a JTF resources)</u>												
Total													
Cohesion Fund		<u>N/A</u>											
EMFAF		<u>N/A</u>											
Total													

* Amounts after the complementary transfer to JTF. **3.2 Total financial appropriations by fund and national co-financing**

Reference: Article 17(3)(f)(ii), Article 17(6) and Article 30 CPR

For programmes under the Investment for Jobs and Growth goal where technical assistance in accordance with Article 30(4) was chosen in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing												
Policy/ JTF specific objective No or TA	Priority	Basis for calculation EU support (total eligible cost or public contribution)	Fund	Category of region*	Union contribution (a) = (g)+(h)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a) +(b)	Co- financing rate (f)=(a)/(e)* *
						Union contribution less the flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		public (c)	private (d)		

	Priority 1	P/T	ERDF	More developed										
				Transition										
				Less developed										
				Outermost and northern sparsely populated										
	Priority 2		ESF+	More developed										
				Transition										
				Less developed										
				Outermost and northern sparsely populated										
	Priority 3		JTF**	Article 3, resources										
				Article 3a resources										
	Priority 4		CF											
TA	Priority 5 TA pursuant to Article 30(4)		ERDF or ESF+ or JTF or CF											
TA	Priority 6TA pursuant to Article 32		ERDF or ESF+ or JTF or CF											
			Total ERDF	More developed										
		Transition												
				Less developed										
				Outermost and northern										

				sparsely populated								
		Total ESF+		More developed								
				Transition								
				Less developed								
				Outermost and northern sparsely populated								
		JTF**	Article 3 resources									
					Article 3a resources							
		Total CF										
		Grand total										

* For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For CF: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

**** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 3d, JTF. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Article 3 and 3a, JTF. For JTF 3a, there is no flexibility amount.**

For the Investment for Jobs and Growth goal: programmes using technical assistance according to Article 30(5) in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial allocations by fund and national contribution												
Policy/JTF specific objective No or TA	Priority	Basis for calculation EU support (total eligible cost or public contribution)	Fund	Category of region*	Union contribution (a)=(b)+(c)+(i)	Breakdown of Union contribution		National contribution (d)=(e)+(f)	Indicative breakdown of national contribution		Total (g)=(a)+(d)**	Co-financing rate (h)=(a)/(g)
						Union contribution less flexibility amount	Flexibility amount		public (e)	private (f)		

						without TA pursuant to Article 30(5)	for TA pursuant to Article 30(5)	without TA pursuant to Article 30(5)	for TA pursuant to Article 30(5)***					
						(b)	(c)	(i)	(j)					
	Priority 1	P/T	ERDF	More developed										
				Transition										
				Less developed										
				Outermost and northern sparsely populated										
	Priority 2		ESF+	More developed										
				Transition										
				Less developed										
				Outermost and northern sparsely populated										
	<u>Priority 3</u>		<u>JTF **</u>											
				<u>Article 3 resources</u>										
				<u>Article 3a resources</u>										
	Priority 4		CF											
TA	Priority 5 TA pursuant to Article 32		ERDF or ESF+ or JTF or CF											
			Total ERDF	More developed										
				Transition										

			Less developed										
			Outermost and northern sparsely populated										
		Total ESF+	More developed										
			Transition										
			Less developed										
			Outermost and northern sparsely populated										
		JTF**	<u>Article 3 resources</u>										
			<u>Article 3a resources</u>										
		Total CF											
Grand total													

* For ERDF and ESF+: less developed, transition, more developed, and, where applicable special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For CF: not applicable. For technical assistance, application of categories of regions depends on the selection of the fund.

**** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 3d JTF. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Article 3 and 3a, JTF. For JTF 3a, there is no flexibility amount.**

For the EMFAF:

Reference: Article 17(3)(f)(iii) **CPR**

EMFAF programmes using technical assistance according to Article 30(4) in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11A Total financial allocations by fund and national contribution						
Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of EU support	Union contribution	National public contribution	Total	Co-financing rate
Priority 1	1.1.1	Public				
	1.1.2	Public				
	1.2	Public				
	1.3	Public				
	1.4	Public				
	1.5	Public				
Priority 2	2.1	Public				
	2.2	Public				
Priority 3	3.1	Public				
Priority 4	4.1	Public				
Technical assistance <u>pursuant to Article 30(4)</u>	5.1	Public				
<u>Technical assistance pursuant to Article 32</u>	<u>5.2</u>	<u>Public</u>				

EMFAF programmes using technical assistance according to Article 30(5) in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11 A Total financial allocations by fund and national contribution							
Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of EU support	Union contribution		National public contribution	Total	Co-financing rate*
			Union contribution without TA pursuant to Article 30(5)	Union contribution for TA pursuant to Article 30(5)***			
Priority 1	1.1.1	Public					
	1.1.2	Public					
	1.2	Public					
	1.3	Public					
	1.4	Public					
	1.5	Public					
Priority 2	2.1	Public					
	2.2	Public					

Priority 3	3.1	Public					
Priority 4	4.1	Public					
Technical assistance (Article 32)	5.1	Public					

*** According the percentages set out in Article 30(5), CPR

4. Enabling conditions

Reference: Article 17(3)(h)

Enabling conditions	Fund	Selected specific objective (N/A to the EMFF)	Fulfillment of enabling condition	Criteria	Fulfillment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
Buna guvernarea strategice naționale regionale specializare inteligentă	FE DR	OS 1.1 Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate		Strategia (strategiile de specializare inteligentă trebuie să fie sprijinită (sprijinite) de:		- S3 National (în elaborare) - S3 regional, PDR SE - Studiu EDER SE - Document Politică Industrială (DPI: Business Driven Innovation) - SGIMMM A	[1 000]
				C1 O analiză la zi a factorilor care împiedică diseminarea inovării, inclusiv digitalizarea			
				C2 Existența unei instituții sau a unui organism național/regional competent responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligentă			
		OS 1.2 Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor					
		OS 1.3 Impulsionare a creșterii și competitivității IMM-urilor		C3 Instrumente de monitorizare și evaluare pentru a măsura performanțele în direcția atingerii obiectivelor strategiei			
				C4 Funcționarea eficace a procesului de descoperire antreprenorială	Da		

				C5 Acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sistemelor de cercetare și inovare naționale sau regionale			
				C6 Acțiuni pentru managementul tranziției industriale			
				C7 Măsuri în sprijinul colaborării internaționale			
Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale		b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră		C1. Este adoptată o strategie națională de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în conformitate cu cerințele Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, care: <ul style="list-style-type: none"> a. implică obiective de etapă orientative pentru 2030 și 2040, și ținte pentru 2050 b. oferă o descriere orientativă a resurselor bugetare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei c. definește mecanisme eficiente pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor C2. Măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice pentru a realiza economiile de energie necesare			
Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător		c (iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățire		Se efectuează o cartografiere multinodală a infrastructurilor existente și a celor planificate până în 2030, care: <ul style="list-style-type: none"> C1. conține o justificare economică a investițiilor planificate, susținută de o analiză solidă a cererii și de o modelare a traficului, care ar trebui să ia în considerare impactul preconizat al liberalizării sectorului feroviar C2. reflectă planurile privind calitatea aerului, ținând seama în special de planurile naționale de decarbonizare C3. include investițiile în coridoarele rețelei centrale 			

		a accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere		<p>TEN-T, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 1316/2013, în conformitate cu respectivele planuri de lucru ale rețelei TEN-T</p> <p>C4. în ceea ce privește investițiile din afara rețelei centrale TEN-T, garantează complementaritatea prin asigurarea unei conectivități suficiente la rețeaua centrală TEN-T și la nodurile acesteia pentru regiunile și comunitățile locale</p> <p>C5. unde este cazul, raportează implementarea ERTMS conform cu Regulamentul de implementare al Comisiei EU 2017/6 din 5 ianuarie 2017 referitor la planul de implementare ERTMS.</p> <p>C6. promovează multimodalitatea, identificând nevoile de terminale multimodale sau de transbordare din cadrul transportului de pasageri sau marfă, precum și nevoile de moduri active de transport</p> <p>C7. include măsuri vizând promovarea combustibililor alternativi, în conformitate cu cadrele naționale de politici</p> <p>C8. Include un rezumat al evaluării riscurilor de siguranță rutieră, în conformitate cu strategiile naționale de siguranță rutieră existente, împreună cu o cartografiere a drumurilor și secțiunilor afectate și furnizarea cu prioritate a investițiilor corespunzătoare relevante</p> <p>C9. furnizează informații privind resursele bugetare și de finanțare corespunzătoare investițiilor planificate și necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare și de întreținere a infrastructurilor existente și a celor planificate</p>			
Un cadru de politică strategic		d (ii) îmbunătățire a accesului la		Existența unui cadru de politică strategic la nivel național și/sau regional pentru			

<p>pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile</p>		<p>servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;</p>	<p>sistemul de educație și formare, care cuprinde: C1.sisteme de anticipare și previziuni privind competențele, bazate pe date concrete, precum și mecanisme și servicii de monitorizare C2.măsuri care să garanteze un acces egal, participarea și absolvirea unor programe de educație și formare de calitate, relevante și incluzive și dobândirea de competențe-cheie la toate nivelurile, inclusiv în învățământul superior C3.un mecanism de coordonare la toate nivelurile sistemului de educație și formare, inclusiv la nivelul învățământului terțiar, și o atribuire clară a responsabilităților între autoritățile naționale relevante și/sau organismele regionale C4.modalități de monitorizare, evaluare și revizuire a cadrului de politică strategic C5.măsuri care să vizeze adulții cu calificări și competențe reduse și persoanele provenind din medii socioeconomice dezavantajate, și parcursuri de perfecționare profesională C6. Măsuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului universitar în ceea ce privește metode de învățare adecvate, evaluarea și validarea competențelor-cheie măsuri destinate a promova mobilitatea cursanților și a personalului și colaborarea transnațională a formatorilor și a personalului didactic, inclusiv prin recunoașterea rezultatelor studiilor și a calificărilor.</p>			
--	--	---	--	--	--	--

5. Programme authorities

Reference: Article 17(3)(j); Article 65, Article 78 CPR

Table 13: Programme authorities

Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority			
Audit authority			
Body which receives payments from the Commission			
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5)			
Accounting function in case this function is entrusted to a body other than the managing authority			

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 30(5) if more bodies are identified to receive payments from the Commission

Reference: Article 17(3) CPR

<i>Table 13 bis: The portion of the percentages set out in Article 30(5)(b) that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5) (in percentage points)</i>	
<i>Body 1</i>	<i>p.p.</i>
<i>Body 2*</i>	<i>p.p.</i>

** Number of bodies defined by a Member State.*

6. Partnership

Reference: Article 17(3)(g) CPR

<p><i>Text field [10 000]</i></p> <p>Principiul parteneriatului reprezintă un aspect esențial în procesul de programare și gestionare a fondurilor aferente PC fiind o condiție pentru elaborarea unor politici economice, sociale și teritoriale realiste, eficiente, eficace și cu impact pozitiv. Mai mult decât atât, importanța parteneriatului rezultă atât din nevoia de a asigura transparența procesului de programare și implementare, cât și pentru a oferi posibilitatea de implicare și responsabilizare tuturor actorilor interesați.</p> <p>Pentru perioada de programare 2021-2027, MIPE îndeplinește în continuare calitatea de coordonator național al elaborării documentelor de programare, respectiv a AP și a programelor subsecvente, asigurând totodată cadrul partenerial național prin implicarea tuturor părților interesate reprezentative pentru programarea și implementarea fondurilor aferente PC. Primele consultări parteneriale au avut loc în prima jumătate a anului 2019, fiind constituite 5 grupuri parteneriale aferente celor 5 Obiective de Politică prevăzute la nivelul propunerii de Regulament general. Componenta grupurilor de lucru a fost stabilită plecând de la membrii Comitetelor de Monitorizare ale Programelor Operaționale 2014-2020 și membri/ observatori/ invitați CCMAP 2014-2020, cărora li s-au alăturat o serie de parteneri care și-au exprimat interesul pentru a face parte din aceste grupuri.</p> <p>Odată cu definitivarea arhitecturii viitoarelor Programe Operaționale prin Memorandum la nivelul Guvernului în luna februarie 2020, grupurile de lucru organizate la nivelul celor 5</p>
--

obiective de politica au fost restructurate la nivel de program ca urmare a unui *Apel Național pentru exprimarea interesului și pentru selecția partenerilor în cadrul structurilor parteneriale aferente Programelor Operaționale* care a fost organizat în perioada mai – iulie 2020.

Totodată, MIPE implementează un proiect de Asistență Tehnică „*Sprijin pentru implementarea principiului parteneriatului în coordonarea și gestionarea fondurilor europene privind coeziunea*”, care își propune crearea unui sistem coordonat de informare și comunicare pentru parteneri și elaborarea *Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune*.

Dincolo de activitatea concretă a structurilor parteneriale, transparența în procesul de programare este asigurată prin intermediul secțiunii dedicate la nivelul site-ului MIPE, în cadrul căreia sunt postate cu regularitate documentele relevante pentru procesul de programare supuse consultării: logicile intervențiilor, diversele versiuni ale Programelor Operaționale, precum și calendarul consultărilor publice (link web: <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>).

Astfel, după publicarea la 31 iulie a primelor versiuni ale Programelor Regionale 2021-2027 a avut loc o consultare publică în sistem de videoconferință la care au participat prin intermediul platformei Webex aproximativ 180 de reprezentanți ai partenerilor.

La nivel regional parteneriatul are o experiență acumulată pe parcursul a peste două decenii de activitate, timp în care a fost implicat în elaborarea și implementarea Planului de Dezvoltare Regională Sud-Est (PDR SE) și în procesul de implementare și monitorizare a PDR SE, prin consultarea actorilor locali/regionali precum și la realizarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est (RIS3).

Principalul actor este Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR), organism regional deliberativ, fără personalitate juridică, care coordonează activitățile de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regională. CDR este parte a cadrului instituțional stabilit prin Legea nr.315/2004 privind dezvoltarea regională în România.

Subsevent acestuia, funcționează *Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) Sud-Est (CRP), Grupuri de lucru tematice regionale și subregionale pentru elaborarea PDR Sud-Est, Consorțiul Regional de Inovare (CRI SE) și Consorțiul Regional pentru elaborarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământul profesional și tehnic (PRAI)* care au în componență, ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai ADR, ai compartimentelor de dezvoltare rurală județene, precum și ai altor servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai instituției prefectului, consiliilor județene, consiliilor locale, ai societății civile, precum și reprezentanți ai altor organizații cu activitate relevantă la nivel regional în diverse domenii specifice.

Reprezentanții acestor structuri au fost implicați și în elaborarea POR SE, alături de autorități urbane, autorități publice locale, parteneri ai mediului preuniversitar și universitar, parteneri economici și sociali și organisme relevante care reprezintă societatea civilă, inclusiv parteneri în domeniul protecției mediului, organizații neguvernamentale și organisme însărcinate cu promovarea integrării sociale, egalității de gen și nediscriminării, sindicate, asociații patronale, asociații profesionale, grupurilor de acțiune locală, etc. .

Până în prezent au fost organizate 20 întâlniri de lucru prin video-conferință dedicate identificării nevoilor, problemelor, oportunităților de dezvoltare și potențialelor soluții strategice, elaborarea alocărilor financiare, etc la care au participat reprezentanții municipiilor reședință de județ și ADI ITI Delta Dunării. Au fost dezbătute noile regulamente UE, abordarea Obiectivelor de Politică de la nivel european, indicatori FEDR, tipurile de intervenții în scopul pregătirii portofoliului de proiecte aferent perioadei de programare 2021-2027.

Consultările parteneriale continuă cu privire la structura programului, operațiuni, indicatori, soluții implementare simplificate, etc.

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est- RIS3, a fost rezultatul unui proces de tip „bottom-up”, care a presupus o amplă consultare a actorilor regionali implicați în ariile prioritare de activitate, în care regiunea beneficiază de avantaje competitive

si/sau comparative. Procesul a fost insotit de un amplu proces de descoperire antreprenoriala (EDP), concretizat intr-un portofoliu de idei de proiecte, construit in doua etape: prin intermediul atelierelor de descoperire antreprenoriala (7 EDP sectoriale, 2017 si 6 in 2018 și 2019). Etapele derulate in 2017 au fost realizate de catre ADR Sud-Est în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est. In anul 2018 și 2019 s-a continuat acest proces in baza metodologiei de organizare EDP furnizate de JRC. Structura instituțională de guvernanta a RIS3, **Consortiul Regional de Inovare** (CRI SE), va fi menținută și în cadrul perioadei de programare 2021-2027 și va avea rolul de a valida proiectele destinate structurilor CDI și de transfer tehnologic și de a aviza portofoliul de proiecte prioritare ale RIS3 Sud-Est. Procesul interactiv de descoperire antreprenoriala a implicat actori cheie din sistemul cvadruplu helix (reprezentanti din administratia locala, reprezentanti din entitatile de educatie si cercetare, reprezentanti din mediul de afaceri si din societate civila) si a stat la baza stabilirii portofoliului regional de proiecte aferent axei prioritare 1 din POR 2014-2020.

Focus-grupurile organizate in 2017, 2018, 2019 și 2020 au acoperit domeniile de interes al nivel regional: inginerie și transport naval; industria confecțiilor; agro-alimentar și biotehnologii; acvacultură și pescuit; turism și TIC - Tehnologia Informației și Comunicării.

Urmarea a consultărilor parteneriale și având în vedere elementele iedentificate din perspectiva nevoilor și soluțiilor strategice, prosesul de elaborarea a POR a evoluat, versiunile revizuite ale acestuia luând în considerare toate elementele relevante în limitele de eligibilitate date de cadrul de reglementare UE.

După aprobarea programului, CM POR va fi principala structură partenerială ale cărei funcții sunt stabilite prin art.35 al CPR.

Subsecvent CM POR vor fi organizate Grupuri de lucru corespunzătoare fiecărei priorități prin cooptarea transparentă a partenerilor relevanți pentru intervențiile avute în vedere. Aceste grupuri vor fi implicate activ în elaborarea ghidurilor solicitantului, monitorizarea intervențiilor, identificarea de soluții pentru reducerea sarcinilor administrative și, după caz în elaborarea propunerilor de modificare a POR.

7. Communication and visibility

Reference: Article 17(3)(i) CPR, Article 42(2) CPR

Text field [4 500]

ADR SE, în calitate de AM, va asigura în conformitate cu art. 41 CPR, vizibilitatea sprijinului în toate activitățile legate de operațiunile sprijinite prin POR SE; informarea publicului cu privire la rolul și realizările obținute prin POR SE se va realiza prin intermediul portalului de internet dezvoltat de către MIPE, care oferă acces la toate programele care implică România, precum și prin pagina de web a Autorității de Management www.adrse.ro.

În termen de șase luni de la aprobarea programului, ADR SE se va asigura că site-ul mai sus menționat cuprinde toate informațiile prevăzute în Art. 42 CPR, inclusiv: obiectivele, activitățile, posibilitățile de finanțare disponibile și realizările programelor.

De asemenea, pe parcursul implementării PO, se vor publica pe site-ul web menționat mai sus, cu cel târziu cu o lună înainte de lansarea unei cereri de propuneri, un rezumat al cererilor de propuneri planificate și publicate conținând următoarele date: (a) zona geografică vizată de cererea de propuneri; (b) obiectivul de politică sau obiectivul specific vizat; (c) tipul de solicitanți eligibili; (d) quantumul total al sprijinului pentru cererea de propuneri; (e) data de începere și de încheiere a cererii de propuneri.

Pentru a susține deplina transparență în ceea ce privește implementarea POR SE, ADR SE, în calitate de AM va asigura publicarea datelor cu privire la progresul fizic și financiar al programului și în formate

deschise și editabile automat, care permit sortarea, căutarea, extragerea, compararea și reutilizarea datelor.

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 88 and 89 CPR

[Table 14: Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs]⁴²

Intended use of Articles 88 and 89	YES	NO
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates under the priority according to Article 88 CPR (if yes, fill in appendix 1)	☐	☐
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on financing not linked to costs according to Article 89 CPR (if yes, fill in Appendix 2)	☐	☐

* Full information will be provided according to the models annexed to the CPR.

⁴² The Council's partial mandate replaced this table with a different one, in relation to CPR Block 6.

No EP amendments on these Annexes

In green, bold and italics the *Council amendments*

Additional changes by the Commission in yellow, bold and underlined

APPENDICES 1 AND 2 OF ANNEX V

Appendix 1: ~~Reimbursement of eligible expenditure from the Commission to the Member State based on unit costs, lump sums and flat rates~~ Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates⁴³

**Template for submitting data for the consideration of the Commission
(Article 88)**

Date of submitting the proposal	
Current version	

This Appendix is not required when EU-level simplified cost options established by the delegated act referred to in Article 88(4) are used.

⁴³ The Council's partial mandate changed the title of the appendix, linked to CPR Block 6.

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective <i>(Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)</i>	Category of region	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in % <i>(estimate)</i>	Type(s) of operation covered		Corresponding indicator name(s) triggering reimbursement		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO <i>Corresponding standard scales of unit costs, lump sums or flat rates (in national currency)</i>
					Code ⁴⁴	Description	Code ⁴⁵	Description			

⁴⁴ This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I CPR and Annex IV of the EMFAF Regulation.

⁴⁵ This refers to the code of a common indicator, if applicable

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company: Yes/No – Name of external company

Types of operation:

1.1. Description of the operation type <u>including the timeline for implementation</u> ¹	
1.2 Priority specific objective(s) concerned (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)	
1.3 Indicator <u>triggering reimbursement</u> name ²	
1.4 Unit of measurement for <u>the</u> indicator <u>triggering reimbursement</u>	
1.5 Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	
1.6 Amount <u>per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO</u>	
1.7 Categories of costs covered by <u>the</u> unit cost, lump sum or flat rate	
1.8 Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	
1.9 Adjustment(s) method ³	
1.10 Verification of the achievement of the units <u>delivered</u> of measurement - <u>describe</u> what document(s)/ <u>system</u> will be used to verify the achievement of the units <u>delivered</u> of measurement? - describe what will be checked <u>and by whom</u> during	

¹ **Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 57(6))**

² **For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 1.3 to 1.11 need to be filled** Several complementary indicators (for instance one output indicator and one result indicator) are possible for one type of operation. In these cases, fields 1.3 to 1.11 should be filled in for each indicator **triggering reimbursement.**

³ **If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable)**

management verifications (including on the spot), and by whom. - describe what arrangements will be made to collect and store the relevant data/documents described?	
1.11 Possible perverse incentives, mitigating measures ⁴ or problems caused by this indicator, how they could be mitigated and the estimated level of risk (high/medium/low)	
1.12 Total amount (national and EU) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	

C: Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates *

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).

2. Please specify why the proposed method and calculation **based on Article 88(2)** is relevant to the type of operation.

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, **if requested, provided** attached to this annex in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

⁴ **Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?**

~~**** Justifications on the underlying data, the calculation methodology and resulting rate or amount and related assessment by the audit authority [(in points 1, 3 and 5)] are not required when the simplified cost options submitted in this Appendix are established at Union level [(other policies or through the DA referred to in Article 88(4)].***~~

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission
(Article 89)

Date of submitting the proposal	
Current version	

This Appendix is not required when amounts for EU-level financing not linked to costs established by the delegated act referred to in Article 89(4) are used.

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)	Category of region	The amount covered by the financing not linked to costs	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Corresponding indicator name(s)		Unit of measurement for the conditions to be fulfilled/results to be achieved indicator triggering reimbursement by the Commission	Envisaged type of reimbursement method used to reimburse the beneficiary or beneficiaries
					Code ⁵⁰	Description		Code ⁵¹	Description		
The overall amount covered											

⁵⁰ This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I CPR and Annex IV of the EMFAF Regulation

⁵¹ This refers to the code of a common indicator, if applicable

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Types of operation:

1.1. Description of the operation type			
1.2 Priority / specific objective (s) / (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)			
1.3 Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
1.4 Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
1.5 Indicator definition for deliverables			
1.6 Unit of measurement for <u>conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission</u> indicator for deliverables			
1.7 Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Envisaged d Date	Amounts (in EUR)
1.8 Total amount (including EU and national funding)			
1.9 Adjustment(s) method			
1.10 Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables): - describe what document(s)/ <u>system</u> will be used to verify the achievement of the result or condition (<u>and where relevant, each of the intermediate deliverables</u>) - describe what will be checked during <u>how</u> management verifications (including on-the-spot) <u>will be carried out</u> , and by whom. - describe what are the arrangements <u>will be made</u> to collect and store the <u>relevant</u> data/documents			
<i>1.10a Use of grants in the form of financing not linked to costs</i> COM alternative drafting: <u>Does the grant provided by Member State to beneficiaries take the form of financing not linked to costs? [Y/N]</u>			
1.11 Arrangements to ensure the audit trail			

Please list the body(ies) responsible for these arrangements.

--

[Appendix 2a: List of planned operations of strategic importance with a timetable - Article 17(3)]¹

Text field [2 000]

Appendix 3: EMFAF action plan for each outermost region

NB: to be duplicated for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Name of the outermost region	
------------------------------	--

1. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

Text field [30 000]

2. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFAF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	
Compensation for the additional costs under Article [21] of the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development <i>Text field [10 000]</i>	
TOTAL	

¹ **The Council's partial mandate proposed to add this Appendix 2a. The trilogue 10/12 agreed to add the timetable.**

3. Description of the synergies with other sources of Union funding

Text field [10 000]

4. Additional funding for the implementation of the compensation for the additional costs (State aid)

Information to be provided for each envisaged scheme/ad hoc aid

Region	Name of the Region(s) (<i>NUTS</i> ²)	...
		...
		...
Granting authority	Name	...
	Postal address	...
	Web address	...
Title of the aid measure	...	
National legal basis (reference to the relevant national official publication)	...	
	...	
	...	
Web link to the full text of the aid measure	...	
Type of measure	☐ Scheme	
	☐ Ad hoc aid	Name of the beneficiary and the group ³ it belongs to
Amendment of an existing aid scheme or ad hoc aid		Commission aid reference
	☐ Prolongation
	☐ Modification
Duration ⁴	☐ Scheme	dd/mm/yyyy to dd/mm/yyyy

² NUTS — Nomenclature of Territorial Units for Statistics. Typically, the region is specified at level 2. Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS), OJ L 154, 21.6.2003, p. 1.

³ An undertaking for the purposes of rules on competition laid down in the Treaty and for the purposes of this section is any entity engaged in an economic activity, regardless of its legal status and the way in which it is financed. The Court of Justice has ruled that entities which are controlled (on a legal or on a de facto basis) by the same entity should be considered as one undertaking.

⁴ Period during which the granting authority can commit itself to grant the aid.

Date of granting⁵	☐ Ad hoc aid	dd/mm/yyyy
Economic sector(s) concerned	☐ All economic sectors eligible to receive aid	
	☐ Limited to certain sectors: please specify at NACE group level ⁶
Type of beneficiary	☐ SME	
	☐ Large undertakings	
Budget	Total annual amount of the budget planned under the scheme ⁷	National currency ... (full amounts) ...
	Overall amount of the ad hoc aid awarded to the undertaking ⁸	National currency ... (full amounts) ...
	☐ For guarantees ⁹	National currency ... (full amounts) ...
Aid instrument	☐ Grant/Interest rate subsidy	
	☐ Loan/Repayable advances	
	☐ Guarantee (where appropriate with a reference to the Commission decision ¹⁰)	
	☐ Tax advantage or tax exemption	
	☐ Provision of risk finance	
	☐ Other (please specify) ...	
Motivation	<p>Indicate why a State aid scheme has been established or an ad-hoc aid has been granted, instead of assistance under the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF):</p> ☐ measure not covered by the national programme; ☐ prioritisation in the allocation of funds under the national programme; ☐ funding no longer available under the EMFAF; ☐ other (please specify)	

⁵ 'Date of granting the aid' means the date when the legal right to receive the aid is conferred on the beneficiary under the applicable national legal regime.

⁶ NACE Rev. 2 — Statistical classification of Economic Activities in the European Union. Typically, the sector shall be specified at group level.

⁷ In case of an aid scheme: indicate the annual overall amount of the budget planned under the scheme or the estimated tax loss per year for all aid instruments contained in the scheme.

⁸ In case of an ad hoc aid award: indicate the overall aid amount/tax loss.

⁹ For guarantees, indicate the (maximum) amount of loans guaranteed.

¹⁰ Where appropriate, reference to the Commission decision approving the methodology to calculate the gross grant equivalent.

